

Solaris d.d. i ovisna društva

Hoteli Solaris 86

Šibenik

Konsolidirani finansijski izvještaji za godinu koja završava

na dan 31. prosinca 2017. godine

zajedno s

Izvješćem neovisnog revizora

Sadržaj

	<i>stranica</i>
Odgovornost Uprave za godišnje konsolidirane finansijske izvještaje	1
Izvješće neovisnog revizora	2-7
Konsolidirani račun dobiti i gubitka i izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	8-9
Konsolidirani izvještaj o finansijskom položaju (bilanca)	10-11
Konsolidirani izvještaj o novčanim tokovima	12
Konsolidirani izvještaj o promjenama kapitala	13
Konsolidirane bilješke uz finansijske izvještaje	14-57
Odobrenje konsolidiranih finansijskih izvještaja	58

Odgovornost Uprave za godišnje konsolidirane finansijske izvještaje

Temeljem *Zakona o računovodstvu Republike Hrvatske (Narodne novine 78/2015, 134/2015, 120/2016)*, Uprava je dužna osigurati da konsolidirani finansijski izvještaji za svaku finansijsku godinu budu pripremljeni u skladu s *Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja* koji su usvojeni u Europskoj uniji, tako da daju istiniti i fer prikaz finansijskog stanja i rezultata poslovanja društva **SOLARIS d.d.**, Šibenik, i njegovih ovisnih društava (zajedno "Grupa") za to razdoblje.

Nakon provedbe odgovarajućih ispitivanja, Uprava opravdano očekuje da će Grupa u doglednoj budućnosti raspolagati odgovarajućim resursima, te stoga usvaja načelo vremenske neograničenosti poslovanja pri izradi finansijskih izvještaja.

Odgovornost Uprave pri izradi konsolidiranih finansijskih izvještaja obuhvaća sljedeće:

- odabir i dosljednu primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika;
- razumne i opravdane prosudbe i procjene;
- postupanje u skladu s važećim računovodstvenim standardima, uz objavu i obrazloženje svih materijalno značajnih odstupanja u konsolidiranim finansijskim izvještajima, i
- sastavljanje konsolidiranih finansijskih izvještaja pod pretpostavkom vremenske neograničenosti poslovanja, osim ukoliko ova pretpostavka nije primjerena.

Uprava je odgovorna za vođenje ispravnih računovodstvenih evidencija, koje u svakom trenutku s opravdanom točnošću prikazuju finansijski položaj Grupe, kao i njihovu usklađenost s hrvatskim *Zakonom o računovodstvu*. Uprava je također odgovorna za čuvanje imovine Grupe, te za poduzimanje opravdanih mjera da bi se spriječile i otkrile prijevare i druge nepravilnosti.

U Šibeniku, 30.04.2018.

Goran Zrilić
Predsjednik Uprave Solaris d.d.
HOTEL SOLARIS 86 | 22000 ŠIBENIK
OB: 26217708909

SOLARIS Grupa

Hoteli Solaris 86

Šibenik

Republika Hrvatska

IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA

Dioničarima društva SOLARIS d.d.

Izvješće o reviziji konsolidiranih finansijskih izvještaja

Mišljenje

Obavili smo reviziju godišnjih konsolidiranih finansijskih izvještaja Društva SOLARIS d.d. („Društvo“) i njegovih ovisnih društava (zajedno „Grupa“), koji obuhvaćaju konsolidirani izvještaj o finansijskom položaju (bilancu) na 31. prosinca 2017., konsolidirani račun dobiti i gubitka, konsolidirani izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, konsolidirani izvještaj o novčanim tokovima, konsolidirani izvještaj o promjenama kapitala za tada završenu godinu te bilješke uz konsolidirane finansijske izvještaje, uključujući i sažetak značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, priloženi godišnji konsolidirani finansijski izvještaji istinito i fer prikazuju finansijski položaj Grupe na 31. prosinca 2017., njegovu finansijsku uspješnost i novčane tokove za tada završenu godinu u skladu s *Zakonom o računovodstvu* i *Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja* (MSFI-ima) koji su usvojeni u Europskoj uniji.

Osnova za mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu sa *Zakonom o računovodstvu*, *Zakonom o reviziji* i *Međunarodnim revizijskim standardima* (MRevS-ima). Naše odgovornosti prema tim standardima su podrobnije opisane u našem izvješću neovisnog revizora u *Odjeljku o revizorovim odgovornostima za reviziju godišnjih konsolidiranih finansijskih izvještaja*. Neovisni smo od Grupe u skladu s Kodeksom etike za profesionalne računovođe (IESBA Kodeks) i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu s IESBA Kodeksom. Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo dobili dostačni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Isticanje pitanja

Skrećemo pažnju na *Bilješku 9 – Ostali poslovni prihodi*. Grupa je u konsolidiranim finansijskim izvještajima za 2017. godinu ukidanje revalorizacijske rezerve sa naslova više amortizacije pozicije građevinskih objekata provela u korist prihoda tekućeg razdoblja u visini od 43.018.214 kn (2016. godina = 43.018.214 kn). Navedeno iskazivanje nije u skladu sa zahtjevima MRS-a 16 – *Nekretnine, postrojenja i oprema*, koji zahtjeva da se ukidanje provede u korist zadržanih dobitaka, te iskaže u *Izvještaju o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti*. U vezi s tim pitanjem naše mišljenje nije s rezervom.

Skrećemo pažnju na *Bilješku 49 – Potencijalne obveze*. Matično društvo SOLARIS d.d. je 2005. godine prodalo zemljište, koje je tijekom postupka pretvorbe bilo procijenjeno u temeljni kapital matičnog društva, čime je matično društvo prije prodaje bilo nesporni vlasnik zemljišta. Republika Hrvatska je protiv krajnjeg prodavatelja pokrenula tužbu, temeljem koje se zahtjeva povrat prodanog zemljišta. Prvostupanska i drugostupanska presuda donesene su u korist Republike

Hrvatske. Uslijed navedenoga matično društvo je 2011. godine sklopilo Sporazum o povratu kupoprodajne cijene sa Jadranskom bankom d.d. u visini od 29.505.720 kn, sa naslova kojega je tijekom 2015. godine započelo sa isplatama. Ukupna vrijednost isplaćene kupoprodajne cijene na dan 31.12.2017. godine iznosi 7.213.383 kn (31.12.2016. godine = 4.789.765 kn). Grupa u svojim finansijskim izvještajima nije iskazala utvrđene obveze sa naslova Sporazuma o povratu kupoprodajne cijene, dok je isplaćeni iznos tijekom razdoblja 2015. - 2017. godine iskazan unutar *Bilješke 31 - Ostala kratkoročna potraživanja*. U vezi s tim pitanjem naše mišljenje nije s rezervom.

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja koja su bila, po našoj profesionalnoj prosudbi, od najveće važnosti za našu reviziju godišnjih konsolidiranih finansijskih izvještaja tekućeg razdoblja. Tim pitanjima smo se bavili u kontekstu naše revizije godišnjih finansijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju našeg mišljenja o njima, i mi ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima.

Rezerviranja za sudske postupke i potencijalne obveze

Vidjeti *Bilješku 4 – Ključne računovodstvene procjene, Bilješku 31 – Ostala potraživanja, Bilješku 37 – Rezerviranja i Bilješku 49 – Potencijalne obveze*. Usmjerili smo pozornost na ovo područje zbog sudskega postupka evidentiranog unutar *Bilješke 49 – Potencijalne obveze*, a koji se odnosi na prodaju zemljišta od strane matičnog društva SOLARIS d.d. u prethodnim razdobljima. Ishod ovog sudskega postupka, kao i ostalih sudskeh postupaka izvan su kontrole Grupe, te sukladno tome Uprava donosi procjene o ishodu sudskeh sporova temeljem mišljenja interne pravne službe i vanjskih odvjetnika koji zastupaju matično društvo.

Predmetno ključno revizorsko pitanje revidirali smo na način da smo održali sastanak sa internom pravnom službom matičnog društva, te prikupili pregled svih pravnih sporova u kojima matično društvo sudjeluje sa detaljnim opisom svih pravnih radnji. Razgovarali smo sa Upravom i internom pravnom službom o statusu svih najznačajnijih pravnih sporova u kojima matično društvo sudjeluje. Ishod sudskeh sporova ovisi o rezultatima višegodišnjih sudskeh postupaka gdje je konačni rezultat neizvjestan. Temeljem određenih procedura, prema našem mišljenju matično društvo u finansijskim izvještajima realno iskazuje procijenjene iznose rezerviranja koji proizlaze iz navedenih sporova u skladu s dostupnim informacijama kojima Uprava raspolaže i neovisnim mišljenjima vanjskih pravnih savjetnika u trenutku izvještavanja. Pri tome skrećemo pažnju da je Uprava matičnog društva procijenila ishod sudskega postupka opisanoga u sklopu *Bilješke 49 – Potencijalne obveze* u korist matičnog društva / Grupe, sa naslova kojega isplate koje su bile tijekom 2016. i 2017. godine evidentira kao potraživanja Grupe (*Bilješka 31 - Ostala potraživanja*).

Vrednovanje turističkih objekata

Vidjeti *bilješku 3.7 – Nekretnine, postrojenja i oprema, bilješku 4 – Ključne računovodstvene procjene i bilješku 24 – Kretanje dugotrajne materijalne imovine*. Ukupno pozicija zemljišta i građevinskih objekata na dan 31.12.2017. godine iznosi 1.320.787.903 kn, odnosno 85,09% ukupne aktive Grupe. Navedena se imovine mjeri primjenom metode revalorizacije, te je Grupa provela posljednju procjenu u prosincu 2015. godine. Tijekom provođenja posljednje procjene nisu

detektirani objekti, čija je procijenjena vrijednost bila manja od računovodstvene vrijednosti, što upućuje da iskazana vrijednost u poslovnim knjigama nije precijenjena. Uprava Grupe namjerava u skladu sa odredbama *Međunarodnog računovodstvenog standarda 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema* u razdoblju 3-5 godina redovno procjenjivati zemljišta i građevinske objekte u vlasništvu Grupe.

Prema postojećim projekcijama Uprava Grupe smatra da su tijekom razdoblja od svakih 10 do 12 godina građevinskim objektima potrebne cjelovite rekonstrukcije, što je u konačnici u skladu sa korisnim vijekom uporabe građevinskih objekata od 11,11 godina (2016. godina = 11,11 godina).

Predmetno ključno revizorsko pitanje revidirali smo na način da smo održali sastanak sa Upravom matičnog društva, koja je obrazložila razloge prethodne opisane situacije (definiranje korisnog vijeka uporabe objekata, redovitost provođenja procjena zbog primjene metode revalorizacije), te navode provjerili sa uobičajenom praksom u hotelskoj industriji. Ponovnom analizom tržišta nekretnina ustanovljeno je da je cijena nekretnina u porastu, te uz činjenicu da prilikom posljednje procijene vrijednosti zemljišta i građevinskih objekata nije bilo precijenjenih pozicija, prema našem mišljenju Grupa u finansijskim izvještajima realno iskazuje vrijednost zemljišta i građevinskih objekata.

Odgovornosti uprave i onih koji su zaduženi za upravljanje za godišnje konsolidirane finansijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje godišnjih konsolidiranih finansijskih izvještaja koji daju istinit i fer prikaz u skladu s MSFI-ima, i za one interne kontrole za koje uprava odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja godišnjih konsolidiranih finansijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške.

U sastavljanju godišnjih konsolidiranih finansijskih izvještaja, uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Grupe da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako uprava ili namjerava likvidirati Grupu ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za upravljanje su odgovorni za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja kojeg je ustanovila Grupa.

Revizorove odgovornosti za reviziju godišnjih konsolidiranih finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li konsolidirani finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške i izdati izvješće neovisnog revizora koje uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je viša razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MRevS-ima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prijevare ili pogreške i smatraju se značajni ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbroju, utječu na ekonomski odluke korisnika donijete na osnovi tih godišnjih konsolidiranih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tijekom revizije. Mi također:

- prepoznajemo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja godišnjih konsolidiranih finansijskih izvještaja, zbog prijevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prijevare je veći od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prijevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorene, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola.
- stječemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Grupe.
- ocjenjujemo primjerenošć korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila uprava.
- zaključujemo o primjerenošći korištenje računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi Uprava i, temeljeno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Grupe da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pozornost u našem izvješću neovisnog revizora na povezane objave u godišnjim konsolidiranim finansijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg izvješća neovisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uvjeti mogu uzrokovati da Grupa prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenom poslovanju.
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj godišnjih konsolidiranih finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i održavaju li godišnji konsolidirani finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s onima koji su zaduženi za upravljanje u vezi s, između ostalih pitanja, planiranom djelokrugu i vremenskom rasporedu revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i u vezi s značajnim nedostacima u internim kontrolama koji su otkriveni tijekom naše revizije.

Mi također dajemo izjavu onima koji su zaduženi za upravljanje da smo postupili u skladu s relevantnim etičkim zahtjevima u vezi s neovisnošću i da ćemo komunicirati s njima o svim odnosima i drugim pitanjima za koja se može razumno smatrati da utječu na našu neovisnost, kao i, gdje je primjenjivo, o povezanim zaštitama.

Između pitanja o kojima se komunicira s onima koji su zaduženi za upravljanje, mi određujemo ona pitanja koja su od najveće važnosti u reviziji godišnjih konsolidiranih finansijskih izvještaja tekućeg razdoblja i stoga su ključna revizijska pitanja. Mi opisujemo ta pitanja u našem izvješću

neovisnog revizora, osim ako zakon ili regulativa sprječava javno objavljivanje pitanja ili kada odlučimo, u iznimno rijetkim okolnostima, da pitanje ne treba priopćiti u našem izvješću neovisnog revizora jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice priopćavanja nadmašile dobrobiti javnog interesa od takvog priopćavanja.

Izvješće o drugim zakonskim i regulatornim zahtjevima

Izvješće temeljem zahtjeva iz Uredbe (EU) br. 537/2014

Dana 28.06.2017. godine odabrala nas je Skupština matičnog društva SOLARIS d.d. da obavimo reviziju godišnjih konsolidiranih finansijskih izvještaja za 2017. godinu.

Na datum ovog izvješća neprekinuto smo angažirani u obavljanju zakonskih revizija matičnog društva SOLARIS d.d. i povezanog društva Vranjica Belvedere d.d. od revizije godišnjih konsolidiranih finansijskih izvještaja Grupe za 2015. godinu do revizije godišnjih konsolidiranih finansijskih izvještaja Grupe za 2017. godinu što ukupno iznosi tri (3) godine.

Osim pitanja koja smo u našem izvješću neovisnog revizora naveli kao ključna revizijska pitanja unutar podnaslova Izvješće o reviziji godišnjih finansijskih izvještaja nemamo nešto za izvijestiti u vezi s točkom (c) članka 10. Uredbe (EU) br. 537/2014.

Našom zakonskom revizijom godišnjih konsolidiranih finansijskih izvještaja Grupe za 2017. godinu sposobni smo otkriti nepravilnosti, uključujući i prijevaru sukladno Odjeljku 225, Reagiranje na nepoštivanje zakona i regulativa IESBA Kodeksa koji od nas zahtijeva da pri obavljanju revizijskog angažmana sagledamo je li Grupa poštivala zakone i regulative za koje je opće priznato da imaju izravni učinak na određivanje značajnih iznosa i objava u njihovim godišnjim konsolidiranim finansijskim izvještajima, kao i druge zakone i regulative koji nemaju izravni učinak na određivanje značajnih iznosa i objava u njegovim godišnjim konsolidiranim finansijskim izvještajima, ali poštivanje kojih može biti ključno za operativne aspekte poslovanja Grupe, njegovu sposobnost da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem ili da izbjegne značajne kazne.

Osim u slučaju kada nađemo na, ili saznamo za, nepoštivanje nekog od prethodno navedenih zakona ili regulativa koje je očigledno beznačajno, prema našoj prosudbi njegovog sadržaja i njegovog utjecaja, finansijskog ili drugačijeg, za Grupu, njegove dionike i širu javnost, dužni smo o tome obavijestiti Grupu i tražiti da istraži taj slučaj i poduzme primjerene mjere za rješavanje nepravilnosti te za sprečavanje ponovnog pojavljivanja tih nepravilnosti u budućnosti. Ako Grupa sa stanjem na datum revidirane bilance ne ispravi nepravilnosti temeljem kojih su nastali pogrešni prikazi u revidiranim godišnjim finansijskim izvještajima koji su kumulativno jednaki ili veći od iznosa značajnosti za konsolidirane finansijske izvještaje kao cjelinu od nas se zahtijeva da modifciramo naše mišljenje u izvješću neovisnog revizora.

U reviziji godišnjih konsolidiranih finansijskih izvještaja Društva za 2017. godinu odredili smo značajnost za finansijske izvještaje kao cjelinu u iznosu od 6.603.940 kuna koji predstavlja približno 0,5% od pozicije zemljišta i građevinskih objekata, a zbog činjenice da se radi o vrlo

KOPUN REVIZIJE

Kopun

Trg žrtava fašizma 14

10 000 Zagreb

www.kopun.hr

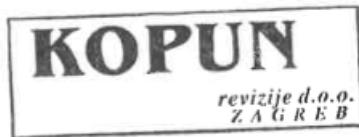
revizija@kopun.hr

kapitalno intenzivnom i radno intenzivnoj djelatnosti, koja zahtjeva značajnije investicije u sredstva dugotrajne imovine, i to posebice zemljišta i građevinske objekte.

Tijekom razdoblja između početnog datuma revidiranih godišnjih konsolidiranih finansijskih izvještaja Grupe za 2017. godinu i datuma ovog izvješća nismo Grupi pružili zabranjene nerevizorske usluge i nismo u poslovnoj godini prije prethodno navedenog razdoblja pružali usluge osmišljavanja i implementacije postupaka internih kontrola ili upravljanja rizicima povezanih s pripremom i/ili kontrolom finansijskih informacija ili osmišljavanja i implementacije tehnoloških sustava za finansijske informacije, te smo u obavljanju revizije sačuvali neovisnost u odnosu na Grupu.

Zagreb, 30.04.2018.

Dubravka Kopun

Dubravka Kopun

direktor i ovlašteni revizor

KOPUN revizije d.o.o.

Trg žrtava fašizma 14

10 000 Zagreb

Republika Hrvatska

Konsolidirani račun dobiti i gubitka i izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti

za godinu završenu 31. prosinca 2017. godine

(svi iznosi izraženi su u kunama)

	Bilješka	2016.	2017.
POSLOVNI PRIHODI		376.320.142	385.820.457
Prihodi od prodaje s poduzetnicima unutar grupe	7.	5.717.048	1.550.132
Prihodi od prodaje	8.	325.397.750	339.510.861
Prihodi na temelju upotrebe vlastitih proizvoda, robe i usluga		-	-
Ostali poslovni prihodi s poduzetnicima unutar grupe		-	-
Ostali poslovni prihodi	9.	45.205.344	44.759.464
POSLOVNI RASHODI		355.363.692	362.058.472
Promjene vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda		-	-
Materijalni troškovi		117.726.773	123.906.139
a) troškovi sirovina i materijala	10.	73.238.526	75.638.695
b) troškovi prodane robe	11.	15.700.794	15.119.717
c) ostali vanjski troškovi	12.	28.787.453	33.147.727
Troškovi osoblja	13.	89.726.878	90.188.033
a) neto plaće i nadnice		53.659.461	54.610.520
b) troškovi poreza i doprinosa iz plaća		23.276.753	22.615.203
c) doprinos na plaće		12.790.664	12.962.310
Amortizacija	14.	128.039.672	127.991.719
Ostali troškovi	15.	17.405.897	17.788.975
Vrijednosno uskladištanje		185.347	58.912
a) dugotrajne imovine (osim finansijske imovine)		-	-
b) kratkotrajne imovine (osim finansijske imovine)	16.	185.347	58.912
Rezerviranja	17.	53.919	57.031
c) Rezerviranja za započete sudske sporove		53.919	57.031
Ostali poslovni rashodi	18.	2.225.206	2.067.663
FINANCIJSKI PRIHODI	19.	5.194.701	5.000.383
Ostali prihodi s osnove kamata iz odnosa s poduzetnicima unutar grupe		800.495	807.432
Tečajne razlike i ostali finansijski prihodi iz odnosa s poduzetnicima unutar grupe		-	-
Prihodi od ostalih dugotrajnih finansijskih ulaganja i zajmova		-	-
Ostali prihodi s osnove kamata		258.336	502.177
Tečajne razlike i ostali finansijski prihodi		4.135.870	3.690.774
Nerealizirani dobici (prihodi) od finansijske imovine		-	-
Ostali finansijski prihodi		-	-
FINANCIJSKI RASHODI	20.	22.089.424	23.080.879
Rashodi s osnove kamata i slični rashodi		20.680.009	20.700.644
Tečajne razlike i drugi rashodi		1.290.820	2.380.235
Nerealizirani gubici (rashodi) od finansijske imovine		-	-
Vrijednosna usklađenja finansijske imovine (neto)		118.595	-
Ostali finansijski rashodi		-	-
UKUPNI PRIHODI		381.514.843	390.820.840
UKUPNI RASHODI		377.453.116	385.139.351
Dobit prije oporezivanja		4.061.727	5.681.489
Porez na dobit	21.	1.475.813	1.448.468
DOBIT RAZDOBLJA		2.585.914	4.233.021
Pripisana imateljima kapitala matice		2.551.979	3.886.318
Pripisana manjinskom interesu		33.935	346.703

Konsolidirani račun dobiti i gubitka i izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti

za godinu završenu 31. prosinca 2017. godine

(svi iznosi izraženi su u kunama)

IZVJEŠTAJ O OSTALOJ SVEOBUHVATNOJ DOBITI

Dobit razdoblja

Ostala sveobuhvatna dobit / gubitak prije poreza

Tečajne razlike iz preračuna inozemnog poslovanja

Promjene revalorizacijskih rezervi dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine

Dobitak ili gubitak s osnove naknadnog vrednovanja financijske imovine raspoložive za prodaju

Dobit ili gubitak s osnove učinkovite zaštite novčanih tokova

Dobit ili gubitak s osnove učinkovite zaštite neto ulaganja u inozemstvu

Udio u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti/gubitku pridruženih društava povezanih sudjelujućim interesom

Aktuarski dobici/gubici po planovima definiranih primanja

Ostale nevlasničke promjene kapitala

Porez na ostalu sveobuhvatnu dobit razdoblja

Neto ostala sveobuhvatna dobit/gubitak razdoblja

Sveobuhvatna dobit razdoblja

2016.

2017.

2.585.914

4.233.021

Pripisana imateljima kapitala matice 2.551.979 3.886.318
Pripisana manjinskom interesu 33.935 346.703

Popratne bilješke sastavni su dio ovih financijskih izvještaja.

Konsolidirani izvještaj o finansijskom položaju (bilanca)

na dan 31. prosinca 2017. godine

(svi iznosi izraženi su u kunama)

	Bilješka	2016.	2017.
Potraživanja za upisani a neuplaćeni kapital			
DUGOTRAJNA IMOVINA		1.455.861.040	1.459.148.049
Nematerijalna imovina	23.	26.946.674	28.590.709
Izdaci za razvoj		-	-
Koncesije, patenti, licencije, robne i uslužne marke, softver i ostala prava		5.767.529	7.390.530
Goodwill		21.179.145	21.200.179
Predujmovi za nabavu nematerijalne imovine		-	-
Nematerijalna imovina u pripremi		-	-
Ostala nematerijalna imovina		-	-
Materijalna imovina	24.	1.413.183.176	1.417.446.582
Zemljište		633.460.028	646.837.124
Građevinski objekti		713.494.359	673.950.779
Postrojenja i oprema		55.028.004	58.244.782
Alati, pogonski inventar i transportna imovina		-	-
Biološka imovina		3.485.764	3.485.764
Predujmovi za materijalnu imovinu		-	-
Materijalna imovina u pripremi		7.715.021	34.928.133
Ostala materijalna imovina		-	-
Ulaganja u nekretnine		-	-
Finansijska imovina	25.	15.731.190	13.110.758
Ulaganja u udjele (dionice) poduzetnika unutar grupe		20.000	20.000
Ulaganja u vrijednosne papire		400	400
Dani zajmovi, depoziti i slično		15.710.790	13.090.358
Potraživanja		-	-
Odgodena porezna imovina		-	-
KRATKOTRAJNA IMOVINA		101.269.803	94.091.656
Zalihe	26.	11.415.558	5.911.783
Sirovine i materijal		9.868.496	4.005.654
Proizvodnja u tijeku		-	-
Gotovi proizvodi		-	-
Trgovačka roba		1.547.062	1.906.129
Predujmovi za zalihe		-	-
Dugotrajna imovina namijenjena prodaji		-	-
Biološka imovina		-	-
Potraživanja		63.516.841	62.776.004
Potraživanja od poduzetnika unutar grupe	27.	47.726.516	45.615.277
Potraživanja od društava povezanih sudjelujućim interesom		-	-
Potraživanja od kupaca	28.	8.251.990	2.665.002
Potraživanja od zaposlenika i članova poduzetnika	29.	343.384	440.689
Potraživanja od države i drugih institucija	30.	1.838.563	4.216.738
Ostala potraživanja	31.	5.356.388	9.838.298
Finansijska imovina	32.	21.290.250	20.132.886
Dani zajmovi, depoziti i slično poduzetnicima unutar grupe		15.518.736	15.525.783
Dani zajmovi, depoziti i slično		5.771.514	4.607.103
Ostala finansijska imovina		-	-
Novac u banci i blagajni	33.	5.047.154	5.270.983
PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI	34.	108.658	134.357
UKUPNA AKTIVA		1.557.239.501	1.553.374.062
IZVANBILANČNI ZAPISI	47.	5.502.678	5.502.678

Konsolidirani izvještaj o finansijskom položaju (bilanca)

na dan 31. prosinca 2017. godine

(svi iznosi izraženi su u kunama)

	Bilješka	2016.	2017.
KAPITAL I REZERVE		828.741.159	797.688.179
TEMELJNI (UPISANI) KAPITAL	35.	185.315.700	185.315.700
KAPITALNE REZERVE	36.	8.630.224	8.630.224
REZERVE IZ DOBITI	36.	9.593.340	9.593.340
Zakonske rezerve		9.593.340	9.593.340
Rezerve za vlastite dionice		21.461.614	21.461.614
Vlastite dionice i udjeli (odbitna stavka)		(21.461.614)	(21.461.614)
Statutarne rezerve		-	-
Ostale rezerve		-	-
REVALORIZACIJSKE REZERVE	36.	568.584.200	533.309.265
REZERVE FER VRIJEDNOSTI		-	-
Fer vrijednost finansijske imovine raspoložive za prodaju		-	-
Učinkoviti dio zaštite novčanih tokova		-	-
Učinkoviti dio zaštite neto ulaganja u inozemstvu		-	-
ZADRŽANA DOBIT		41.214.380	43.800.294
DOBIT POSLOVNE GODINE		2.585.914	4.233.021
Interes manjine		12.817.401	12.806.335
REZERVIRANJA	37.	7.620.382	7.677.412
Rezerviranja za započete sudske sporove		7.620.382	7.677.412
DUGOROČNE OBVEZE		576.576.291	592.606.208
Obveze prema poduzetnicima unutar grupe		-	-
Obveze prema bankama i drugim finansijskim institucijama	38.	451.765.125	475.538.321
Odgođena porezna obveza		124.811.166	117.067.887
KRATKOROČNE OBVEZE		140.446.575	150.722.067
Obveze prema poduzetnicima unutar grupe	39.	497.402	327.998
Obveze prema bankama i drugim finansijskim institucijama	40.	94.428.014	107.180.890
Obveze za predujmove		1.469.242	6.001.506
Obveze prema dobavljačima	41.	30.440.741	26.953.652
Obveze po vrijednosnim papirima	42.	6.000.000	-
Obveze prema zaposlenicima	43.	2.062.114	2.679.426
Obveze za poreze, doprinose i slična davanja	44.	5.496.460	7.371.580
Obveze s osnove udjela u rezultatu		-	-
Obveze po osnovi dugotrajne imovine namijenjene prodaji		-	-
Ostale kratkoročne obveze	45.	52.602	207.015
ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEG RAZDOBLJA	46.	3.855.094	4.680.196
UKUPNA PASIVA		1.557.239.501	1.553.374.062
IZVANBILANČNI ZAPISI	47.	5.502.678	5.502.678

Popratne bilješke sastavni su dio ovih finansijskih izvještaja.

Konsolidirani izvještaj o novčanim tokovima

za godinu završenu 31. prosinca 2017. godine

(svi iznosi izraženi su u kunama)

NOVČANI TOKOVI OD POSLOVNIH AKTIVNOSTI

	2016.	2017.
Dobit prije poreza	4.061.727	5.681.489
Usklađenja:	113.156.492	105.332.123
Amortizacija	128.039.672	127.991.719
Dobici i gubici od prodaje i vrijednosna usklađenja dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine	7.838.115	32.752
Dobici i gubici od prodaje, nerealizirani dobici i gubici i vrijednosna usklađenja financijske imovine	118.595	-
Prihodi od kamata i dividendi	(1.000.095)	(1.103.380)
Rashodi od kamata	20.477.357	20.397.160
Rezerviranja	14.417	57.030
Ostala usklađenja za nenovčane transakcije i nerealizirane dobitke i gubitke	(42.331.569)	(42.043.158)
Povećanje ili smanjenje novčanih tokova prije promjena u radnom kapitalu	117.218.219	111.013.612
Promjene u radnom kapitalu	(8.529.777)	14.743.222
Povećanje ili smanjenje kratkoročnih obveza	(9.910.288)	8.471.985
Povećanje ili smanjenje kratkotrajnih potraživanja	9.325.674	292.049
Povećanje ili smanjenje zaliha	(6.070.802)	5.503.775
Ostala povećanja ili smanjenja radnog kapitala	(1.874.361)	475.413
Novac iz poslovanja	108.688.442	125.756.834
Novčani izdaci za kamate	(19.138.641)	(20.277.380)
Plaćeni porez na dobit	(1.475.813)	(1.448.468)
NETO NOVČANI TOKOVI OD POSLOVNIH AKTIVNOSTI	88.073.988	104.030.986

NOVČANI TOKOVI OD INVESTICIJSKIH AKTIVNOSTI

Novčani primici od kamata	489.309	694.428
Novčani primici s osnove povrata danih zajmova i štednih uloga	16.916.762	28.572.953
Ukupno novčani primici od investicijskih aktivnosti	17.406.071	29.267.381
Novčani izdaci za kupnju dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine	(179.593.730)	(129.854.303)
Novčani izdaci za stjecanje financijskih instrumenata	(118.595)	-
Novčani izdaci s osnove danih zajmova i štednih uloga za razdoblje	(21.333.561)	(33.769.042)
Stjecanje ovisnog društva, umanjeno za stečeni novac	-	-
Ostali novčani izdaci od investicijskih aktivnosti	(786.083)	(913.415)
Ukupno novčani izdaci od investicijskih aktivnosti	(201.831.969)	(164.536.760)
NETO NOVČANI TOKOVI OD INVESTICIJSKIH AKTIVNOSTI	(184.425.898)	(135.269.379)

NOVČANI TOKOVI OD FINANCIJSKIH AKTIVNOSTI

Novčani primici od glavnice kredita, pozajmica i drugih posudbi	142.026.480	81.410.647
Ukupno novčani primici od financijskih aktivnosti	142.026.480	81.410.647
Novčani izdaci za otplatu glavnice kredita, pozajmica i drugih posudbi i dužničkih financijskih instrumenata	(42.214.027)	(43.406.499)
Novčani izdaci za financijski najam	(5.886.445)	(6.509.826)
Novčani izdaci za otkup vlastitih dionica i smanjenje temeljnog (upisanog) kapitala	-	(32.100)
Ukupno novčani izdaci od financijskih aktivnosti	(48.100.472)	(49.948.425)
NETO NOVČANI TOKOVI OD FINANCIJSKIH AKTIVNOSTI	93.926.008	31.462.222

Nerealizirane tečajne razlike po novcu i novčanim ekvivalentima

NETO POVEĆANJE ILI SMANJENJE NOVČANIH TOKOVA

NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI NA POČETKU RAZDOBLJA	7.473.056	5.047.154
NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI NA KRAJU RAZDOBLJA	5.047.154	5.270.983

Popratne bilješke sastavni su dio ovih financijskih izvještaja.

**Konsolidirani izvještaj o promjenama kapitala
za godinu završenu 31. prosinca 2017. godine**

- u kunama -

Opis	Temeljni (upisani) kapital	Kapitalne rezerve	Zakonske rezerve	Rezerve za vlastite dionice	Vlastite dionice i udjeli (odbitna stavke)	Revalorizacijske rezerve	Zadržana dobit / Preneseni gubitak	Dobit / gubitak poslovne godine	Ukupno kapital i rezerve
Stanje 1. siječnja prethodnog razdoblja	185.315.700	8.630.224	9.593.340	21.461.614	(21.461.614)	589.130.864	38.870.337	2.473.331	834.013.796
Promjene računovodstvenih politika	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ispravak pogreški	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stanje 1. siječnja prethodnog razdoblja	185.315.700	8.630.224	9.593.340	21.461.614	(21.461.614)	589.130.864	38.870.337	2.473.331	834.013.796
Dobit/gubitak razdoblja	-	-	-	-	-	-	-	2.585.914	2.585.914
Promjene revalorizacijskih rezervi dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine	-	-	-	-	-	(20.546.664)	-	-	(20.546.664)
Porez na transakcije priznate direktno u kapitalu	-	-	-	-	-	-	(129.288)	-	(129.288)
Ostale raspodjele vlasnicima	-	-	-	-	-	-	2.473.331	(2.473.331)	-
Stanje 31. prosinca prethodnog razdoblja / 1. siječnja tekućeg razdoblja	185.315.700	8.630.224	9.593.340	21.461.614	(21.461.614)	568.584.200	41.214.380	2.585.914	815.923.758
Promjene računovodstvenih politika	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ispravak pogreški	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stanje 1. siječnja tekućeg razdoblja	185.315.700	8.630.224	9.593.340	21.461.614	(21.461.614)	568.584.200	41.214.380	2.585.914	815.923.758
Dobit/gubitak razdoblja	-	-	-	-	-	-	-	4.233.021	4.233.021
Promjene revalorizacijskih rezervi dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine	-	-	-	-	-	(35.274.935)	-	-	(35.274.935)
Prijenos u pozicije rezervi po godišnjem rasporedu	-	-	-	-	-	-	-	2.585.914	(2.585.914)
Stanje 31. prosinca tekućeg razdoblja	185.315.700	8.630.224	9.593.340	21.461.614	(21.461.614)	533.309.265	43.800.294	4.233.021	784.881.844

Popratne bilješke su sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Konsolidirane bilješke uz financijske izvještaje

za godinu završenu 31. prosinca 2017. godine

Bilješka 1 - Opći podaci

Grupa SOLARIS ima sjedište u Šibeniku, Hoteli Solaris 86. Društva Grupe primarno posluju na domaćem tržištu, te su specijalizirana za hotelijerstvo, ugostiteljstvo i turizam. Grupu SOLARIS čine:

- SOLARIS d.d., Šibenik („Matica“) – iznajmljivanje hotelskih soba i kampova, te pružanje usluga hrane i pića u turističke svrhe. Sjedište Matice se nalazi u Šibeniku, Hoteli Solaris 86;
- Vranjica Belvedere d.d., Seget Vranjica (72,36% vlasništva na dan 31.12.2017. godine, 69,59% vlasništva na dan 31.12.2016. godine) - iznajmljivanje hotelskih soba i kampova, te pružanje usluga hrane i pića u turističke svrhe. Sjedište povezanog društva se nalazi u Seget Vranjica, Kralja Zvonimira 62;

Matično društvo SOLARIS d.d., Šibenik, kontrolirano je od strane društva UGO Group d.o.o., Zagreb, Savska cesta 165.

Nad pojedinačnim finansijskim izvještajima društva SOLARIS d.d. i Vranjica Belvedere d.d. prethodno su provedene revizije za 2016. i 2017. godinu.

Upisani temeljni kapital matičnog društva iznosi 185.315.700 kn, raspoređen na 617.719 dionica nominalne vrijednosti 300 kn/dionica. Na dan 31.12.2016. i 31.12.2017. godine dionice matičnog društva SOLARIS d.d. uvrštene su u kotaciju javnih dioničkih društava na Zagrebačkoj burzi.

Matično društvo SOLARIS d.d. pojedinačno i samostalni zastupa g. Goran Zrilić, predsjednik Uprave.

Matično društvo ima formirani Nadzorni odbor, koji se sastoji od:

- g. Branimir Jurišić, predsjednik Nadzornog odbora;
- gđa. Lazarela Komlen – član Nadzornog odbora;
- gđa. Tamara Župan Badanjak – član Nadzornog odbora.

Konsolidirane bilješke uz financijske izvještaje

za godinu završenu 31. prosinca 2017. godine

Bilješka 2 - Osnove pripreme

Slijedi prikaz značajnih računovodstvenih politika usvojenih za pripremu ovih konsolidiranih financijskih izvještaja.

2.1. Osnova za sastavljanje financijskih izvještaja

Izjava o usklađenosti

Konsolidirani financijski izvještaji sastavljeni su u skladu sa odredbama *Zakona o računovodstvu* (NN 78/15, 134/15, 120/2016) i *Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja* (nastavno: MSFI), koji su usvojeni u Europskoj uniji te u skladu sa *Pravilnikom o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja* (NN 95/2016).

Grupa je tijekom godine usvojila nove ili izmijenjene MSFI-eve koji su usvojeni u Europskoj uniji, ali isti nemaju utjecaj na financijsku poziciju, rezultat poslovanja ili zahtjevali dodatne objave u konsolidiranim financijskim izvještajima.

Usvajanje novih i izmijenjenih Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja

(a) Novi i izmijenjeni standardi te tumačenja koji su na snazi u tekućem razdoblju

Grupa je za godinu završenu 31.12.2017. godine usvojila u nastavku navedene nove i izmijenjene *Međunarodne standarde financijskog izvještavanja* koji su usvojeni u Europskoj uniji i njihova tumačenja. Navedene izmjene MSFI-eva i tumačenja su u primjeni za računovodstvena razdoblja koja započinju na dan 01.01.2017. godine:

1. Dodatak MRS-u 7 – Inicijativa za dodatnim objavama (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju 01. siječnja 2017. godine ili nakon toga)

Dopune MRS-u 7 *Izvještaj o novčanim tijekovima* dio su inicijative za objavama pokrenute od strane *Odbora za Međunarodne standarde financijskog izvještavanja* i omogućavaju korisnicima financijskih izvještaja bolje razumijevanje promjena u obvezama društva / grupe. Dopune od društava / grupe traže objavljivanje promjena u obvezama koje nastaju kao rezultat financijskih aktivnosti, uključujući i promjene iz novčanih tokova i nenovčane promjene (primjerice, dobici i gubici po tečajnim razlikama).

Grupa je objavila predmetne objave prilikom izrade konsolidiranih financijskih izvještaja za 2017. godinu.

2. Dodatak MRS-u 12 – Priznavanje odgođene porezne imovine za nerealizirane gubitke (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju 01. siječnja 2017. godine ili nakon toga te se moraju primjenjivati retroaktivno)

Odbor za Međunarodne standarde financijskog izvještavanja izdao je dopune MRS-u 12 *Porez na dobit* kako bi se pojasnio računovodstveni tretman odgođene porezne imovine za nerealizirane gubitke na dužničke instrumente koji se mjere po fer vrijednosti. Dopune pojašnjavaju kako društvo / grupa treba razmotriti ograničava li porezni zakon izvore oporezive dobiti na koju se može primijeniti umanjenje s osnove privremene razlike. Osim toga, dopune daju upute o tome kako društvo / grupa treba utvrditi iznos budućih oporezivih dobitaka i objašnjavaju okolnosti u

Konsolidirane bilješke uz financijske izvještaje

za godinu završenu 31. prosinca 2017. godine

kojima iznos budućih oporezivih dobitaka može uključivati ponovno stjecanje određene imovine za iznos koji je veći od njene knjigovodstvene vrijednosti. Prilikom prve primjene dopuna, promjena u početnom stanju kapitala najranijeg usporednog razdoblja može se priznati u početnom stanju zadržane dobiti i ostalih komponenti kapitala. Ranija primjena je dozvoljena uz odgovarajuće objave u financijskim izvještajima.

Grupa nema formiranu odgođenu poreznu imovinu sa naslova nerealiziranih gubitaka na dužničke instrumente koji se mijere po fer vrijednosti.

- 3. Godišnje poboljšanje standarda: MSFI 12 Objava interesa u drugim društvima – pojašnjenje opsega zahtjeva za objavama iz MSFI-ja 12 (na snazi od 1. siječnja 2017. godine i mora se primjenjivati retroaktivno)*

Dodatak pojašnjava da se zahtjevi za objavama iz MSFI-ja 12, primjenjuju na ulaganja u ovisna društva, zajedničke pothvate ili pridružena društva koja su klasificirana kao imovina namijenjena prodaji. Usvajanje predmetnih izmjena nema utjecaja na konsolidirane financijske izvještaje Grupe.

(b) Novi i izmijenjeni standardi usvojeni za primjenu u EU, ali još nisu na snazi

Na datum odobrenja ovih financijskih izvještaja bili su izdani novi ili izmijenjeni MSFI-evi i tumačenja, koja još nisu na snazi za godinu završenu 31. prosinca 2017. godine te Grupa ne očekuje da će ove izmjene imati utjecaja na konsolidirane financijske izvještaje Grupe u budućim razdobljima:

- 1. MSFI 15 – Prihodi iz ugovora sa kupcima (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju 01. siječnja 2018. godine ili nakon toga. Društva mogu birati hoće li primjeniti puni retroaktivni pristup za sva razdoblja prezentirana u financijskim izvještajima tijekom razdoblja primjene s ograničenim olakšanjima ili modificirani retroaktivni pristup. Ranija primjena je dozvoljena, ali se u tom slučaju informacija o ranijoj primjeni mora objaviti u financijskim izvještajima.)*

MSFI 15 zamjenjuje sve postojeće zahtjeve i pravila priznavanja prihoda (MRS 11 *Ugovori o izgradnji*, MRS 18 *Prihodi*, IFRIC (Tumačenje) 13 *Programi lojalnosti kupaca*, IFRIC 15 *Ugovori o izgradnji nekretnina*, IFRIC 18 *Prijenos imovine s kupca* i SIC 31 *Prihod-nenovčane usluge koje uključuju usluge oglašavanja*) u MSFI-jevima i primjenjuje se na sve prihode koji nastaju kao rezultat ugovora s kupcima. Uz to, standard daje model za priznavanje i mjerjenje prodaje pojedine nefinancijske imovine koje nisu posljedica redovnog poslovanja (na primjer prodaja nekretnina, postrojenja, opreme i nematerijalne imovine). Standard propisuje načela koje društvo mora primjenjivati prilikom mjerjenja i priznavanja prihoda. Temeljno načelo je da društvo / grupa treba priznati prihod kako bi se odrazio prijenos dobara ili izvršenje usluga kupcima u iznosu koji odgovara naknadi za koju društvo / grupa očekuje da ima pravo u zamjenu za isporučena dobra ili pružene usluge. Načela priznavanja prihoda iz MSFI-ja 15 primjenjuju se kroz model od pet koraka:

1. korak: Utvrditi ugovor(e) s kupcem
2. korak: Utvrditi obvezu izvršenja u ugovoru
3. korak: Utvrditi cijenu transakcije

Konsolidirane bilješke uz financijske izvještaje

za godinu završenu 31. prosinca 2017. godine

4. korak: Alocirati cijenu transakcije na zasebne obveze izvršenja

5. korak: Priznati prihod kada se izvrši preuzeta obveza izvršenja.

Zahtjev je standarda da društva / grupa o svakom koraku modela razmišljaju i donose procjene te da razmotre sve relevantne činjenice i okolnosti prilikom primjene modela na ugovore sa svojim kupcima. U dodatku na model od pet koraka, standard također precizira kako računovodstveno tretirati inkrementalni trošak potpisivanja ugovora i troškove koji su izravno povezani s ispunjenjem obveza izvršenja iz ugovora. Vodič za primjenu je sastavni dio samog standarda s ciljem pomoći društvima u primjeni zahtjeva standarda na uobičajene dogovore, uključujući licence, jamstva, prava povrata, razmatranja o principalu i agentu, opcijama za dodatnu robu ili usluge i lomove.

Grupa namjerava usvojiti novi Standard sa datumom primjene, analizira utjecaj standarda te smatra da navedene izmjene neće imati značajan utjecaj na konsolidirane financijske izvještaje Grupe u budućnosti.

2. MSFI 9 – Financijski instrumenti (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju 01. siječnja 2018. godine ili nakon toga. Prijelaz na MSFI 9 se razlikuje u zahtjevima te djelomično zahtjeva retroaktivnu, a djelomično primjenu od datuma usvajanja standarda. Unatoč zahtjevu da se MSFI 9 primjenjuje u cijelosti, društva / grupe mogu odabrati raniju primjenu samo onih zahtjeva za prezentacijom dobitaka i gubitaka od financijskih obveza koje se mjere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka bez primjene ostalih zahtjeva standarda.)

MSFI 9 je prvi standard koji je izdan kao dio šireg projekta zamjenjivanja MRS 39 – *Priznavanje i mjerjenje*. MSFI 9 zadržava, ali pojednostavljuje model miješanog mjerjenja i utvrđuje dvije primarne kategorije mjerjenja financijske imovine: amortizirani trošak i fer vrijednost. Osnova klasifikacije ovisi o poslovnom modelu subjekta i ugovornim karakteristikama novčanog tijeka financijske imovine. Smjernice MRS-a 39 o umanjenju vrijednosti financijske imovine i računovodstvu zaštite nastavljaju se primjenjivati.

Klasifikacija i mjerjenje financijske imovine

Sva se financijska imovina, uz iznimku određenih potraživanja od kupaca, početno mjeri po fer vrijednosti umanjenoj za transakcijske troškove ako se financijski instrument ne mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka. Dužnički instrumenti se temeljem ugovorenih novčanih tijekova i poslovnog modela u okviru kojega se drže naknadno mjere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, amortiziranom trošku ili po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit s naknadnom reklassifikacijom u račun dobiti i gubitka. Postoji i opcija fer vrijednosti koja dozvoljava da se financijska imovina početno mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka ako to eliminira ili značajno umanjuje računovodstvenu neusklađenost. Vlasnički instrumenti se općenito mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka. Međutim, društva / grupe imaju neopozivu opciju da na osnovi pojedinačnog instrumenta priznaju promjene u fer vrijednosti instrumenata kojima se ne trguje i kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (bez naknadne reklassifikacije u račun dobiti i gubitka).

Konsolidirane bilješke uz financijske izvještaje

za godinu završenu 31. prosinca 2017. godine

Klasifikacija i mjerjenje financijskih obveza

Za financijske obveze koje su označene za vrednovanje po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka korištenjem opcije fer vrijednosti, iznos promjene u njihovofer vrijednosti koji se može pripisati promjenama u kreditnom riziku mora biti objavljen u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti. Ostatak promjena fer vrijednosti objavljuje se u dobiti ili gubitku, osim ako bi objava promjene fer vrijednosti u pogledu kreditnog rizika obveze u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti stvorila ili povećala računovodstvenu neusklađenost u dobiti ili gubitku. Svi ostali uvjeti klasifikacija i mjerjenja financijskih obveza u MRSu 39 preneseni su u MSFI 9, uključujući pravila odvajanja ugrađenih derivata i kriterije upotrebe financijskih obveza.

Umanjenje vrijednosti

Zahtjevi za umanjenjem vrijednosti su temeljeni na modelu očekivanog kreditnog gubitka koji zamjenjuje model nastalog gubitka iz MRS-a 39. Model očekivanog kreditnog gubitka se primjenjuje na: dužničke instrumente koji se priznaju po amortiziranom trošku ili po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, većinu obveza po kreditima; ugovore o financijskim jamstvima, ugovorenim imovinu u okviru MSFI-ja 15 i potraživanja po najmovima u okviru MRS-a 17 *Najmovi*. Od društava / grupe se uglavnom traži priznavanje ili godišnjeg očekivanog kreditnog gubitka ili očekivanog kreditnog gubitka kroz vijek trajanja financijskog instrumenta, ovisno o tome je li bilo značajnog povećanja kreditnog rizika od trenutka početnog priznavanja (ili od trenutka kada je društvo / grupa ušlo u obvezu ili garanciju po kreditnom instrumentu). Za neka potraživanja od kupaca primjenjuje se pojednostavljeni pristup prema kojem se uvjek priznaje očekivani kreditni gubitak kroz vijek trajanja financijskog instrumenta.

Računovodstvo zaštite

Učinkovitost računovodstva zaštite se testira prospektno, bez testiranja 80% do 125% učinkovitosti iz MRS-a 39 te ovisno o kompleksnosti instrumenta zaštite može biti kvalitativno. Komponenta rizika financijskog i nefinancijskog instrumenta može biti određena kao stavka zaštite ako se ta komponenta rizika može pojedinačno identificirati i pouzdano mjeriti. Vremenska vrijednost opcije, forward elementa forward ugovora i bilo koje drugo širenje rizika s osnove stranog tečaja može se isključiti iz određivanja instrumenta zaštite i računovodstveno tretirati kao trošak zaštite.

Grupa namjerava usvojiti novi Standard sa datumom primjene, ali ne očekuje da će MSFI 9 značajnije utjecati na konsolidirane financijske izvještaje.

3. *Dodatak MSFI-ju 2 – Klasifikacija i mjerjenje plaćanja temeljenih na dionicama (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju 1. siječnja 2018. godine ili nakon toga. Nakon usvajanja, društva / grupe dopune trebaju primijeniti bez mijenjanja prethodnih razdoblja, ali je dozvoljena i retroaktivna primjena ako je ona izabrana za sve tri dopune i ako su zadovoljeni ostali uvjeti. Dozvoljena je i ranija primjena.)*

Odbor za Međunarodne standarde financijskog izvještavanja izdao je dopune MSFI-ju 2 *Plaćanja temeljena na dionicama* za klasifikaciju i mjerjenje takvih transakcija.

Dopune adresiraju tri glavna područja:

Konsolidirane bilješke uz financijske izvještaje

za godinu završenu 31. prosinca 2017. godine

- Utjecaj uvjeta ispunjenja na mjerjenje plaćanja temeljenih na dionicama koja se podmiruju u novcu – dopune pojašjavaju kako se pristup koji se koristi u računovodstvenom tretmanu uvjeta ispunjenja u mjerenu plaćanja temeljenih na dionicama koja se podmiruju vlasničkim instrumentima primjenjuje i na plaćanja koja se podmiruju u novcu.
- Klasifikacija transakcija plaćanja temeljenih na dionicama s karakteristikama neto podmirenja u svrhu plaćanja obveza za porez po odbitku – ova dopuna dodaje izuzeće kojim se adresira mali broj situacija neto podmirenja koje se dogovaraju kako bi društvo / grupa ispunilo odredbe poreznih i ostalih zakona vezanih uz zadržavanje određenog iznosa kako bi se zadovoljile porezne obveze zaposlenika povezane s naplatom temeljenom na dionicama. Ovaj se iznos naknadno, obično u novcu, prebacuje poreznim vlastima u ime samog zaposlenika. Kako bi se ispunila spomenuta obveza, uvjeti sporazuma o isplatama temeljenim na dionicama moraju dozvoljavati ili zahtijevati od društva/ grupe zadržavanje određenog broja vlasničkih instrumenata koje odgovaraju monetarnoj vrijednosti porezne obveze zaposlenika temeljem ukupnog broja vlasničkih instrumenata na koje zaposlenik ima pravo po ispunjenju uvjeta za isplatu temeljenu na dionicama. U slučajevima kada transakcije ispunjavaju kriterije, ne dijele se na dvije komponente već se u ukupnom iznosu klasificiraju kao transakcije plaćanja temeljenih na dionicama koje se podmiruju vlasničkim instrumentima ako bi se tako klasificirale da nema svojstva neto podmirenja.
- Računovodstveni tretman transakcija temeljenih na dionicama kada promjena uvjeta transakcije mijenja njenu klasifikaciju iz one koja se podmiruje u novcu u onu koja se podmiruje vlasničkim instrumentima – dopuna pojašjava da se u slučaju kada se mijenjaju uvjeti plaćanja koja se izvršavaju u novcu, a koji rezultiraju činjenicom da transakcija postaje ona koja se podmiruje vlasničkim instrumentima, takva transakcija priznaje kao transakcija koja se podmiruje vlasničkim instrumentima od datuma promjene uvjeta. Bilo kakva razlika (pozitivna ili negativna) između knjigovodstvene vrijednosti obveze koja se prestaje priznavati i iznosa koji se priznaje u kapital na datum promjene se u potpunosti priznaje u računu dobiti i gubitka.

Grupa nema plaćanja temeljenih na dionica, uslijed čega se ne očekuje značajni utjecaj izmjena ovog standarda na konsolidirane financijske izvještaje Grupe u budućim razdobljima.

4. Dodatak MSFI-ju 4 – Primjena MSFI-ja 9 Financijski instrumenti zajedno s MSFI-jem 4 Ugovori o osiguranju (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 01. siječnja 2018. godine)

Dopune MSFI-ju 4 adresiraju pitanja koja su se javila implementacijom novog standarda o financijskim instrumentima – MSFI-ja 9, a prije implementacije novog standarda o ugovorima o osiguranju kojeg Odbor trenutno razvija i koji bi trebao zamijeniti MSFI 4. Dopune uvode dvije opcije za društva / grupe koja daju ugovore o osiguranju: privremeno izuzeće od primjene odredbi MSFI-ja 9 i skriveni pristup. Temeljna djelatnost Grupe je pružanje turističkih usluga, te Grupa nema poslovnih aktivnosti vezanih uz osiguranje, uslijed čega izmjene ovog standarda neće imati utjecaja na konsolidirane financijske izvještaje Grupe u budućim razdobljima.

5. Dopune MRS-a 40 - Prijenos ulaganja u nekretnine (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju 1. siječnja 2018. godine ili nakon toga)

Dopune pojašnjavaju u kojem trenutku društvo / grupa treba prenijeti imovinu, uključujući i imovinu u izgradnji ili razvoju u ili iz kategorije ulaganja u nekretnine. Dopune navode kako se

Konsolidirane bilješke uz financijske izvještaje

za godinu završenu 31. prosinca 2017. godine

promjena u načinu korištenja imovine događa u trenutku kada imovina ispunjava ili prestane ispunjavati kriterije za definiciju ulaganja u nekretnine i postoje dokazi o promjeni u načinu korištenja. Sama promjena namjere menadžmenta o korištenju imovine ne predstavlja dokaz o promjeni načina korištenja.

Prijelaz

Društva / Grupe bi dopune trebala primijeniti prospektivno s promjenama u načinu korištenja koje su nastale na ili nakon datuma početka godišnjeg izvještajnog razdoblja u kojem društvo prvi put primjenjuje dopune. Društvo / Grupa treba razmotriti klasifikaciju imovine koju posjeduje do tog datuma i reklasificirati imovinu kako bi se odrazili uvjeti koji postoje na taj datum (ako je to potrebno). Retroaktivna primjena u skladu s MRS-om 8 je dozvoljena samo u slučaju kada je ona moguća bez korištenja kasnije dostupnih informacija. Ranija primjena dopuna je dozvoljena i ako se koristi mora se objaviti u okviru bilješki uz financijske izvještaje.

Grupa namjerava usvojiti izmjene ovog Standarda sa datumom primjene, međutim, budući da Grupa nema značajnijih ulaganja u nekretnine, ne očekuje da će ove izmjene imati utjecaja na konsolidirane financijske izvještaje Grupe u budućim razdobljima.

6. IFRIC Tumačenje 22 - Transakcije u stranim valutama i predujmovima (stupa na snagu za godišnja razdoblja koja počinju 1. siječnja 2018. godine ili nakon toga)

Tumačenje pojašnjava da se pri određivanju trenutnog tečaja koji će se koristiti pri početnom priznavanju pripadajuće imovine, rashoda ili prihoda (ili njegovog dijela) na prestanak priznavanja nemonetarne imovine ili ne-novčane obveze koja se odnosi na prethodnu naknadu, datumom transakcija smatra datum na koji subjekt početno priznaje nenovčanu imovinu ili nenovčanu obvezu koja proizlazi iz predujma. Ako ima više avansnih uplata ili isplate, tada subjekt mora odrediti datum transakcije za svaku uplatu ili isplatu avansne naknade.

Grupa namjerava usvojiti izmjene ovog Tumačenja sa datumom primjene, međutim, ne očekuje da će ove izmjene imati utjecaja na konsolidirane financijske izvještaje Grupe u budućim razdobljima.

7. Godišnje poboljšanje standarda: MSFI 1 Prvo usvajanje MSFI-ja – ukidanje kratkoročnih izuzeća (na snazi za godišnja razdoblja od 1. siječnja 2018. godine)

Kratkoročna izuzeća iz paragrafa E3-E7 MSFI-ja 1 brisana su jer su dosada ispunila svoju predviđenu svrhu.

8. Godišnje poboljšanje standarda: MRS 28 Ulaganja u pridružena društva i zajedničke pothvate – pojašnjenje da je mjerjenje ulaganja po fer vrijednosti kroz RDG odabir investitora (stupa na snagu 1. siječnja 2018. godine)

Dodatak pojašnjava da društvo / grupa koje je organizacija rizičnog kapitala ili drugo društvo slične vrste, može prilikom početnog priznavanja na razini pojedinog ulaganja izabrati mjerjenje svog ulaganja u pridružena društva i zajedničke pothvate po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka o ako društvo / grupa koje samo nije ulagatelj ima udjele u pridruženim društvima i zajedničkim pothvatima koji su ulagatelji, ono može primjenom metode udjela, odabrati nastavak primjene modela fer vrijednosti. Odluka se donosi za svako pojedinačno ulaganje na kasniji datum između

Konsolidirane bilješke uz financijske izvještaje

za godinu završenu 31. prosinca 2017. godine

početnog priznavanja ulaganja ili datuma na koji pridruženo društvo ili zajednički pothvat postanu matična društva.

9. MSFI 16 – Najmovi (stupa na snagu za godišnja razdoblja koja počinju 1. siječnja 2019. godine ili nakon toga)

Novi standard o najmovima koji najam definira kao ugovor ili dio ugovora, kojim se korisniku najma daje pravo korištenja određene imovine u određenom vremenskom periodu u zamjenu za plaćenu naknadu. Da bi se pravo definirano ugovorom smatralo najmom, ugovorom mora biti definirano pravo kontroliranja korištenja te imovine. Isto tako, smatra se da postoji kontrola nad korištenjem imovine ako korisnik najma zadržava pravo na sve ekonomске koristi koje nastaju kao rezultat korištenja imovine ili ako korisnik izravno koristi tu imovinu (odnosno određuje kako i u koju svrhu se ona koristi). Sukladno tome, prema novom standardu, uz određene iznimke, najmoprimeci u bilanci moraju priznavati sve najmove, a ne samo one financijske kao što je to bio slučaj sukladno MRS-u 17. Osim toga, najmoprimeci zajedno s priznavanjem imovine trebaju priznati i obvezu plaćanja rata najma, dok se trošak kamata i amortizacija priznaju naknadno. Standard uključuje dvije iznimke priznavanja i mjerena najmova: najam imovine niske vrijednosti (primjerice, malog pisca) i kratkoročne najmove (primjerice, najmove za razdoblja od 12 mjeseci ili kraće). Sukladno novim odredbama, od najmoprimeca se zahtjeva ponovna procjena ključnih odredbi (primjerice, uvjeta najma, varijabilne najamnine temeljem određenih indeksa ili stopa, diskontne stope) u određenim slučajevima. Novi standard nije donio puno novina u računovodstvenom tretmanu najmova kod najmodavca.

Grupa namjerava usvojiti izmjene ovog Standarda sa datumom primjene, međutim, budući da Grupa nema značajnijih ulaganja u operativne najmove, ne očekuje da će ove izmjene imati utjecaja na konsolidirane financijske izvještaje Grupe u budućim razdobljima.

10. IFRIC Tumačenje 23 Neizvjesnost u obračunu poreza na dobit (stupa na snagu za godišnja razdoblja koja počinju 1. siječnja 2019. godine ili nakon toga)

Tumačenje objašnjava primjenu zahtjeva priznavanja i mjerena u MRS-u 12 *Porez na dobit* u slučajevima kada postoji neizvjesnost u tretmanu poreza na dobit. Tumačenje se ne odnosi na poreze ili druge namete koji nisu u opsegu MRS-a 12, niti specifično adresira zahtjeve vezane uz kamate i kazne povezane s neizvjesnošću poreznog tretmana.

Tumačenje specifično adresira:

- Pitanje procjenjuje li društvo /grupa neizvjesne porezne tretmane zasebno
- Prepostavke koje društvo /grupa koristi o pregledu poreznih tretmana od strane poreznih vlasti
- Način na koji društvo /grupa utvrđuje oporezivu dobit (porezni gubitak), poreznu osnovicu, neiskorištene porezne gubitke, neiskorištene porezne kredite i porezne stope
- Način na koji društvo /grupa razmatra promjene u činjenicama i okolnostima. Društvo /grupa mora odlučiti hoće li svaki neizvjesni porezni tretman analizirati zasebno ili zajedno s jednim ili više neizvjesnih poreznih tretmana. U biti društvo /grupa bi se trebalo odlučiti za pristup koji najbolje predviđa rješenje neizvjesnosti.

Konsolidirane bilješke uz financijske izvještaje

za godinu završenu 31. prosinca 2017. godine

Grupa namjerava usvojiti izmjene ovog Tumačenja sa datumom primjene, međutim, ne očekuje da će ove izmjene imati utjecaja na konsolidirane financijske izvještaje Grupe u budućim razdobljima.

11. MSFI 17 - Ugovori o osiguranju (na snazi za izvještajna razdoblja koja počinju 1. siječnja 2021. godine ili nakon toga)

Glavni cilj MSFI-ja 17 je definiranje računovodstvenog modela za ugovore o osiguranju koji će biti korisniji i konzistentniji za osiguravatelje. Suprotno zahtjevima MSFI-ja 4, koji su velikom većinom temeljeni na prethodnim lokalnim računovodstvenim politikama, MSFI 17 donosi sveobuhvatniji model za ugovore o osiguranju, pokrivajući sve relevantne računovodstvene aspekte.

Temeljna djelatnost Grupe je pružanje turističkih i ugostiteljskih usluga, te Grupa nema poslovnih aktivnosti vezanih uz osiguranje, uslijed čega izmjene ovog standarda neće imati utjecaja na konsolidirane financijske izvještaje Grupe u budućim razdobljima.

(c) Standardi i tumačenja koji još nisu usvojeni za primjenu u EU

Na datum odobrenja ovih financijskih izvještaja bili su izdani novi ili izmijenjeni MSFI-evi i tumačenja, koja još nisu na snazi za godinu završenu 31. prosinca 2017. godine te Grupa ne očekuje da će ove izmjene imati utjecaja na konsolidirane financijske izvještaje Grupe u budućim razdobljima:

1. MSFI 14 - Regulirana aktivna i pasivna razgraničenja (na snazi za prve godišnje financijske izvještaje prema MSFI-jevima za godine koje započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2016., još neusvojen od strane Europske unije)

MSFI 14 dozvoljava društвima / grupama čije su aktivnosti podložne regulaciji tečaja, nastavak primjene većine njihovih računovodstvenih politika za regulatorna razgraničenja prilikom prve primjene MSFI-jeva. Standard se ne primjenjuje za društva / grupe koja svoje financijske izvještaje već sastavljuju u skladu s MSFI-jevima. Također, društвima / grupama kojima trenutni okvir financijskog izvještavanja koji primjenjuju prilikom sastavljanja svojih financijskih izvještaja ne dozvoljava priznavanje imovine i obveza na temelju reguliranih stopa ili koja u okviru trenutno primjenjivanog okvira za sastavljanje financijskih izvještaja nisu usvojila politiku za priznavanje takve imovine i obveza, nije dozvoljeno priznavanje te imovine i obveza prilikom njihove prve primjene MSFI-jeva za sastavljanje financijskih izvještaja. Društva / grupe koja usvoje MSFI 14 moraju prezentirati regulatorna razgraničenja u posebnim linijama u izvještaju o financijskom položaju te objaviti kretanja po tim pozicijama u odvojenim linijama računa dobiti i gubitka i izvještaja o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti. Standard zahtjeva objavu prirode i rizika povezanih s regulacijom društva te utjecaj regulacije na njegove financijske izvještaje.

2. Izmjene i dopune MSFI-ja 10 i MRS-a 28 pod naslovom „Prodaja i unos imovine između ulagatelja i njegovog pridruženog subjekta ili zajedničkog pothvata“ (odgođeno stupanje na snagu)

U dodacima se pojašnjava da se puni dobitak ili gubitak priznaje kada prijenos pridruženom društву ili zajedničkom pothvatu uključuje poslovanje. Bilo kakav dobitak ili gubitak koji nastaje kao rezultat prodaje ili prijenosa imovine koja ne čini poslovanje se međutim priznaje samo do razine interesa nepovezanog investitora u pridruženom društvu ili zajedničkom pothvatu.

Konsolidirane bilješke uz financijske izvještaje

za godinu završenu 31. prosinca 2017. godine

Uprava Grupe predviđa da primjena navedenih standarda, izmjena i tumačenja neće imati materijalno značajan utjecaj na financijske izvještaje Društva u razdoblju njihove prve primjene.

Konsolidirani financijski izvještaji pripremljeni su po načelu povjesnog troška, izuzev određenih financijskih instrumenata, koji su iskazani po fer vrijednosti, te određene dugotrajne imovine, koji su iskazani u revaloriziranim iznosima. Detaljna objašnjenja dana su u sklopu svake pojedinačne pozicije.

Konsolidirani financijski izvještaji sastavljeni su po načelu nastanka poslovnog događaja i pod pretpostavkom vremenske neograničenosti poslovanja.

Sastavljanje konsolidiranih financijskih izvještaja u skladu s *Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja* koji su usvojeni u Europskoj uniji zahtijeva od Uprave da daje procjene i izvodi pretpostavke koje utječu na iskazane iznose imovine i obveza, te objavu nepredviđene imovine i nepredviđenih obveza na datum konsolidiranih financijskih izvještaja, kao i na iskazane prihode i rashode tijekom izvještajnog razdoblja. Procjene se temelje na povjesnom iskustvu, te informacijama koje su bile dostupne na datum sastavljanja konsolidiranih financijskih izvještaja, te se stvarni iznosi mogu razlikovati od procijenjenih.

Konsolidirani financijski izvještaji odobreni su od strane Uprave Grupe dana 30.04.2018. godine.

a) Funkcionalna i izvještajna valuta

Stavke uključene u konsolidirane financijske izvještaje Grupe iskazane su u valuti primarnog gospodarskog okruženja u kojem Grupa posluje („funkcionalna valuta“). Konsolidirani financijski izvještaji prikazani su u kunama, što predstavlja funkcionalnu i izvještajnu valutu Grupe. Na dan 31. prosinca tečaj kune u odnosu na ostale valute bio je:

31. prosinca 2016. godine	1 EUR = 7,557787 HRK	1 USD = 7,168536 HRK
---------------------------	----------------------	----------------------

31. prosinca 2017. godine	1 EUR = 7,513648 HRK	1 USD = 6,269733 HRK
---------------------------	----------------------	----------------------

b) Transakcije i stanje u stranoj valuti

Transakcije u stranim sredstvima plaćanja provode se u funkcionalnu valutu tako da se iznosi u stranim sredstvima plaćanja preračunavaju po tečaju na dan transakcije. Dobici ili gubici od tečajnih razlika, koji nastaju prilikom podmirenja tih transakcija i preračuna monetarne imovine i obveza izrađenih u stranim valutama, priznaju se u računu dobiti i gubitka.

Tečajne razlike nastale na nemonetarnoj imovini u stranoj valuti kao što su glavničke vrijednosnice iskazane po fer vrijednosti u računu dobiti i gubitka iskazane su u izvještaju o dobiti i gubitku, kao dio njihovih dobitaka ili gubitaka od preračuna na fer vrijednost.

Konsolidirane bilješke uz financijske izvještaje

za godinu završenu 31. prosinca 2017. godine

Bilješka 3 - Značajne računovodstvene politike

3.1. Osnova konsolidacije

Konsolidirani financijski izvještaji obuhvaćaju financijske izvještaje Matice, te subjekta pod kontrolom Matice (podružnice). Kontrola je prisutna ukoliko Matica ima moć upravljanja financijskim i poslovnim politikama nekog subjekta na način da ostvari koristi od njegove aktivnosti.

Rezultati podružnica stečenih ili prodanih tijekom godine uključuju se u konsolidirani račun dobiti i gubitka od datuma stvarnog stjecanja, odnosno datuma prodaje.

Financijski izvještaji podružnica su po potrebi usklađeni kao posljedica međusobnog ujednačavanja računovodstvenih politika subjekta u sklopu Grupe. Sve transakcije unutar Grupe, kao i sva stanja, prihodi i rashodi eliminirani su prilikom konsolidacije. Manjinski udjeli u neto imovini podružnica (isključujući goodwill) iskazuju se odvojene od glavnice Grupe. Manjinski udjeli sastoje se od iznosa udjela od izvornog datuma poslovnog spajanja. Gubici povezani s manjinskim udjelima koji su iznad udjela u glavničkoj ovisnosti raspoređuju se na udjele Grupe, izuzev kod manjinskih udjela po kojima manjina ima obvezu i sposobna je dodatnim ulaganjima pokriti gubitke.

Matično društvo ima kontrolu nad društvom Vranjica Belvedere d.d., Seget Vranjica, te posjeduje na dan 31.12.2017. godine 72,36% udjela u vlasništvu i glasačkim pravima (31.12.2016. godine = 69,59%).

3.2. Poslovna spajanja

Stečena ovisna društva iskazuju se metodom stjecanja. Trošak stjecanja mjeri se kao ukupna fer vrijednost prenesene imovine, te stečenih ili preuzetih obveza na datum razmjene i glavničnih instrumenata koje je Grupa izdala u zamjenu za kontrolu nad stečenim subjektom, uvećana za sve troškove izravno povezane s poslovnim spajanjem. Prepoznatljiva imovine, obveze i nepredviđene obveze stečenog subjekta koje udovoljavaju uvjetima priznavanja iz MSFI 3 priznaju se po fer vrijednostima na datum stjecanja, odnosno kada je stečena puna kontrola nad poslovanjem preuzete podružnice.

Goodwill stečen poslovnim kombinacijama se izvorno mjeri po trošku što predstavlja iznos iznad troška poslovne kombinacije nad interesom Grupe u neto fer vrijednosti imovine, obveza ili potencijalnih obveza koji se mogu odrediti. Nakon početnog priznavanja goodwill se mjeri po trošku umanjenom za akumulirani gubitak od umanjenja vrijednosti. Goodwill se pregledava radi mogućeg umanjenja vrijednosti jednom godišnje ili češće ako događaji ili promijenjene okolnosti ukazuju da bi knjigovodstvena vrijednost mogla postati umanjena.

3.3. Priznavanje prihoda

Prihodi se sastoje od fer vrijednosti primljene naknade ili potraživanja za prodane proizvode, robu ili usluge tijekom redovnog poslovanja Grupe. Prihodi su iskazani u iznosima koji su umanjeni za porez na dodanu vrijednost, trošarine, procijenjene povrate, rabate i diskonte. Grupa priznaje prihode kada se iznos prihoda može pouzdano mjeriti, kada će Grupa imati buduće ekonomski koristi i kada su zadovoljeni specifični kriteriji za sve djelatnosti Grupe koje su opisane u nastavku.

Konsolidirane bilješke uz financijske izvještaje

za godinu završenu 31. prosinca 2017. godine

(a) Prihodi od prodaje robe

Grupa ostvaruje prihode od prodaje u maloprodaji. Navedeno se odnosi na trgovačku djelatnost u sklopu kompleksa SOLARIS i Belvedere Trogir. Prihodi od prodaje robe u maloprodaji priznaju se kada Grupa obavi isporuke kupcu, kada kupac ima slobodu određivanja prodajne cijene i kada ne postoji nijedna nepodmirena obveza koja bi mogla utjecati na prihvatanje proizvoda od strane kupca. Naplata ovih potraživanja u pravilu je u trenutku isporuke.

(b) Prihodi od usluga

Prihodi od izvršenih hotelsko-turističkih usluga priznaju se u razdoblju u kojem su usluge obavljene.

(c) Prihodi od kamata

Prihodi od kamata priznaju se na vremenski proporcionalnoj osnovi koristeći metodu efektivne kamatne stope. Kada je vrijednost potraživanja umanjena, Grupa umanjuje knjigovodstvenu vrijednost potraživanja na njegovu nadoknadivu vrijednost, što predstavlja procijenjenu vrijednost očekivanih novčanih priljeva diskontiranih po originalnoj efektivnoj kamatnoj stopi instrumenata. Ravnomjerno ukidanje diskonta u budućim razdobljima, priznaje se kao prihod od kamata. Prihodi od kamata od zajmova čija je naplata upitna, priznaju se koristeći metodu originalne efektivne kamatne stope.

(d) Prihodi od dividendi

Prihodi od dividendi priznaju se kada je dividenda primljena.

3.4. Primanja zaposlenih

Grupa priznaje rezerviranja za neiskorištene dane godišnjeg odmora na bazi ugovorne obveze.

3.5. Porez na dobit

Grupa obračunava obvezu za porez u skladu s hrvatskim zakonom. Trošak poreza na dobit sastoji se od tekućeg i odgođenog poreza. Porez na dobit iskazuje se u računu dobiti i gubitka do iznosa poreza na dobit koji se odnosi na stavke unutar glavnice kada se trošak poreza na dobit priznaje unutar glavnice.

Tekući porez predstavlja očekivanu poreznu obvezu obračunatu na oporezivi iznos dobiti za godinu, koristeći poreznu stopu važeću na dan bilance i sva usklađenja porezne obveze iz prethodnih razdoblja.

Odgodeni porez priznaje se koristeći metodu bilančne obveze te uzima u obzir privremene razlike između knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza koje se koriste za potrebe financijskog izvještavanja i iznosa koji se koriste za porezne svrhe.

Grupa je formirala odgođenu poreznu obvezu sa naslova formiranja revalorizacijskih rezervi za zemljište i građevinske objekte u vlasništvu maticnog društva SOLARIS d.d.

Konsolidirane bilješke uz financijske izvještaje

za godinu završenu 31. prosinca 2017. godine

Odgodjeni porez je formiran u nekonsolidiranim finansijskim izvještajima po stopi od 18%, koja je trenutačno važeća stopa poreza na dobit.

3.6. Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina sastoji se od licenca za softverske pakete i ulaganja u projektu dokumentaciju. Navedena su sredstva evidentirana po trošku nabave umanjenom za akumuliranu amortizaciju. Amortizacija je obračunata primjenom linearne metode tijekom procijenjenog vijeka korištenja ove imovine. Sredstva nematerijalne imovine amortiziraju se u razdoblju od 2-2,85 godine (u 2016. godini: 2-2,85 godina).

3.7. Nekretnine, postrojenja i oprema

Zemljište i nekretnine Grupa priznaje za matično društvo SOLARIS d.d. primjenom metode revalorizacije umanjeno za obračunatu amortizaciju, te je posljednja procjena pozicija zemljišta i nekretnina provedena krajem 2015. godine. Povezano društvo Vranjica Belvedere d.d. priznaje predmetna zemljišta i nekretnine primjenom metode troška nabave. Tijekom razdoblja 2014.-2017. godina društvo Vranjica Belvedere d.d. značajnije je ulagala u nekretnine u vlasništvu, uslijed čega procijenjena vrijednost nekretnina značajnije ne odudara od procijenjene vrijednosti. Vrijednost zemljišta u povezanom društvu Vranjica Belvedere d.d. nije bila predmetom procjene radi utvrđivanja fer tržišne vrijednosti tijekom 2015. godine.

Ostale pozicije (oprema i postrojenja) se vrednuju po trošku nabave umanjenom za ispravak vrijednosti i akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti za sve članice Grupe. Trošak nabave obuhvaća nabavnu cijenu i sve troškove izravno povezane s dovođenjem sredstva u redovno stanje za namjeravanu uporabu.

Naknadni izdaci vezani za već priznate predmete nekretnina, postrojenja i opreme kapitaliziraju se kao povećanje vrijednosti imovine isključivo u slučaju kada je vjerojatno da će zbog tih dodatnih izdataka pritjecati dodatne buduće ekonomske koristi i kada ti izdaci unapređuju stanje imovine iznad originalno priznatog. Svi ostali naknadni troškovi priznaju se kao rashod u razdoblju kada su nastali.

Matično društvo je u 2016. godini primjenjivalo politiku otpisa sredstva dugotrajne imovine pojedinačne nabavne vrijednosti niže od 3.500 kn na razdoblje od 3 mjeseca. Prilikom izrade pojedinačnih finansijskih izvještaja za 2017. godinu matično društvo promjenilo je računovodstvena politika otpisa sredstva dugotrajne imovine pojedinačne nabavne vrijednosti niže od 3.500 kn u trenutku stavljanja u upotrebu. Povezano društvo Vranjica Belvedere d.d. otpisuje sitan inventar u cijelosti prilikom stavljanja u upotrebu (u tekućoj i u usporednoj poslovnoj godini). Sa osnove promjene računovodstvene politike u matičnom društvu, navedeno je uzrokovalo povećanje troška otpisa sitnog inventara za 228.229 kuna.

Nabavna vrijednost vlastito izgrađenih sredstava uključuje trošak materijala i direktnog rada i druge troškove povezane s dovođenjem sredstva u namijenjeno radno stanje, kao i troškove demontiranja i uklanjanja dijelova, te obnove lokacije na kojoj se nalaze.

Dobici i gubici temeljem rashodovanja ili otuđenja dugotrajne materijalne imovine iskazuju se u računu dobiti i gubitka u razdoblju u kojem su nastali.

Konsolidirane bilješke uz financijske izvještaje

za godinu završenu 31. prosinca 2017. godine

Nekretnine u izgradnji iskazane su po trošku nabave umanjenom za eventualne gubitke od umanjenja (bilješka 3.8.).

Obračun amortizacije započinje u trenutku u kojem je sredstvo raspoloživo i spremno za namjeravanu upotrebu. Imovina u izgradnji i zemljišta se ne amortiziraju.

Rezidualna vrijednost imovine predstavlja procijenjeni iznos koji bi Grupa dobila od prodaje imovine umanjena za procijenjeni trošak prodaje u slučaju da je imovina dosegla starost i stanje koje se očekuje na kraju vijeka trajanja imovine. Grupa je procijenila da za sredstva nekretnina, postrojenja i opreme ne postoji rezidualna vrijednost, te stoga cjelokupni iznos nabavne vrijednosti podliježe amortizaciji. Amortizacija se prikazuje u računu dobiti i gubitka korištenjem linearne metode otpisa tijekom procijenjenog korisnog vijeka trajanja nekretnina, postrojenja i opreme. Procijenjeni korisni vijek trajanja za pojedinu imovinu je kako slijedi:

	2016.	2017.
Građevinski objekti	11,11 godina	11,11 godina
Alati, pogonski i uredski inventar	2,85 – 14,28 godine	2,85 – 14,28 godine
Informatička oprema	2 godine	2 godine
Transportna sredstva	4 – 5 godina	4 – 5 godina

Matično društvo je u 2017. godini preispitalo procijenjeni korisni vijek trajanja dijela alata, pogonskog i uredskog inventara, te je u 2017. godini povećan korisni vijek uporabe sa 3-5 godina na 10 godina. Ovisno društvo je u 2017. godini preispitalo procijenjeni korisni vijek trajanja mobilnih kućica, te je u 2017. godini smanjen sa 10 godina na 5 godina. Da je Grupa prilikom izrade finansijskih izvještaja za 2017. godinu primjenjivala identične korisne vijekove kao i u 2016. godini isti bi utjecali na povećanje troškova amortizacije u iznosu od 15.364.647 kn.

Slijedeći inicijalno priznavanje prema trošku, zemljišta i zgrade se priznaju prema revaloriziranoj vrijednosti, koja predstavlja fer vrijednost na dan revalorizacije umanjena za naknadnu amortizaciju za zgrade i trošak umanjenja vrijednosti.

Fer vrijednost se bazira na tržišnoj vrijednosti, a to je procijenjena vrijednost za koju bi imovina mogla biti prodana na dan procjene vrijednosti između dobrovoljnog kupca i dobrovoljnog prodavatelja po uobičajenim poslovnim i komercijalnim uvjetima.

Kad se knjigovodstveni iznos sredstva poveća kao rezultat revalorizacije, to povećanje je evidentirano kao revalorizacijska rezerva. Revalorizacijsko povećanje priznaje se kao prihod do iznosa do kojeg ono poništava revalorizacijsko smanjenje istog sredstva, koje je prethodno bilo priznato kao rashod.

Smanjenje knjigovodstvenog iznosa kao rezultata revalorizacije provodi se kao rashod, te tereti izravno revalorizacijsku rezervu do iznosa do kojeg ovo smanjenje ne premašuje iznos koji postoji kao revalorizacijska rezerva za navedeno sredstvo.

Matično društvo SOLARIS d.d. je posljednju revalorizaciju provedlo u prosincu 2015. godine, te su efekti vezani uz navedenu novu procjenu evidentirani kao uvećanje sredstva zemljišta i građevinskih objekata u aktivi Grupe, te revalorizacijske rezerve i odgođene porezne obvezе u

Konsolidirane bilješke uz financijske izvještaje

za godinu završenu 31. prosinca 2017. godine

pasivi Grupe. Povezano društvo Vranjica Belvedere d.d. ne primjenjuje metodu revalorizacije za poziciju zemljišta i građevinskih objekata.

3.8. Umanjenje vrijednosti nematerijalne i materijalne imovine

Na svaki datum bilance Grupa analizira sadašnju vrijednost nematerijalne i materijalne imovine kako bi se procijenilo da li postoje pokazatelji da vrijednost nekog sredstva treba biti umanjena. Ako takvi pokazatelji postoje, Grupa procjenjuje nadoknadi iznos sredstva kako bi se utvrdio iznos gubitka od umanjenja vrijednosti (ukoliko on postoji). Ukoliko nije moguće procijeniti nadoknadi iznos pojedinog sredstva, Grupa procjenjuje nadoknadi iznos jedinice koja stvara novac kojoj to sredstvo pripada.

Kada se temelj raspodjele može utvrditi na razumnoj i dosljednoj osnovi, sredstva se također raspoređuju na pojedinu jedinicu koja stvara novac, a ukoliko to nije moguće, sredstva se raspoređuju na najmanje jedinice Grupe koje stvaraju novac i za koje se raspodjela može utvrditi na razumnoj i dosljednoj osnovi.

Nadoknadi iznos jest viši iznos fer vrijednosti umanjene za troškove prodaje i vrijednosti sredstva u upotrebi. Pri utvrđivanju vrijednosti u upotrebi, procijenjeni budući novčani tokovi se diskontiraju na sadašnju vrijednost primjenjujući diskontnu stopu prije poreza koja odražava tekuće tržišne procjene sadašnje vrijednosti novca i rizika specifičnih za pojedino sredstvo.

Ako je nadoknadi iznos sredstva (ili jedinice koja stvara novac) manji od knjigovodstvenog iznosa, knjigovodstveni iznos sredstva (ili jedinice koja stvara novac) umanjuje se do njegovog nadoknadiog iznosa. Gubitak od umanjenja imovine priznaje se odmah kao rashod u računu dobiti i gubitka, osim za revaloriziranu imovinu gdje se gubici prvi umanjuju na teret pripadajućih revalorizacijskih rezervi.

Kod naknadnog poništenja gubitka od umanjenja vrijednosti, knjigovodstveni iznos sredstva (jedinice koja stvara novac) povećava se do revidiranog procijenjenog nadoknadiog iznosa toga sredstva, pri čemu veća knjigovodstvena vrijednost ne premašuje knjigovodstvenu vrijednost koja bi bila utvrđena da u prethodnim godinama nije bilo priznatih gubitaka na tom sredstvu (jedinici koja stvara novac) uslijed umanjenja vrijednosti. Poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti odmah se priznaje kao prihod, osim ako se predmetno sredstvo ne iskazuje po procijenenoj vrijednosti, u kojem slučaju se poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti iskazuje kao povećanje uslijed revalorizacije.

3.9. Ulaganja u nekretnine

Ulaganja u nekretnine odnose se na zemljišta i dijelove hotelskih objekata, koja se drže u svrhu dugoročnog stjecanja prihoda od najma ili zbog porasta njihove vrijednosti, te se Grupa njima ne koristi. Ulaganja u nekretnine tretiraju se kao dugotrajna ulaganja, osim ako nisu namijenjena prodaji u sljedećoj godini i kupac je identificiran, u kojem se slučaju svrstavaju u kratkotrajnu imovinu.

Ulaganja u nekretnine iskazuju se po povijesnom trošku umanjenom za akumuliranu amortizaciju. Amortizacija zgrada obračunava se primjenom pravocrtne metode u svrhu alokacije troška tijekom njegovog procijenjenog korisnog vijeka uporabe od 11,11 godina (2016. godina = 11,11 godina).

Konsolidirane bilješke uz financijske izvještaje

za godinu završenu 31. prosinca 2017. godine

Budući da se radi o dijelu nekretnina, ne postoji mogućnost izdvajanja ovog zemljišta i nekretnina na zasebnu poziciju *Ulaganja u nekretnine*, već su ista iskazana unutar pozicije *Zemljišta i Građevinskih objekata*.

Naknadni izdaci kapitaliziraju se samo kada je vjerojatno da će Grupa od toga imati buduće ekonomske koristi i kada se trošak može pouzdano mjeriti. Svi ostali troškovi popravaka i održavanja terete račun dobiti i gubitka kada nastanu. Ukoliko Grupa počne koristiti imovinu namijenjenu prodaji, ona se reklassificira u nekretnine, postrojenja i opremu, te njena knjigovodstvena vrijednost na dan reklassifikacije postaje iznos pretpostavljenog troška koji će se naknadno amortizirati.

3.10. Ulaganja u ovisna i pridružena društva

Ulaganja u pridružena društva

Pridruženim društvima smatraju se društva u kojima Grupa ima značajan utjecaj, ali nema kontrolu. Značajan utjecaj je moć sudjelovanja u odlukama o financijskim i poslovnim politikama subjekta u koje je izvršeno ulaganje, ali ne predstavlja kontrolu ili zajedničku kontrolu tih politika. Ulaganja u pridružena društva iskazuju se po metodi udjela.

3.11. Financijska imovina

Financijska imovina priznaje se ukoliko Grupa postane jedna od ugovornih strana na koju se primjenjuju ugovorni uvjeti instrumenta. Financijska imovina prestaje se priznavati ukoliko isteknu ugovorna prava Grupe na novčane tokove od financijske imovine, te ako Grupa prenese financijsku imovinu bez zadržavanja kontrole ili prenese sve rizike i nagrade povezane s tom imovinom. Redovna kupnja i prodaja financijske imovine priznaje se na datum trgovanja, odnosno na datum kada se Grupa obveže kupiti ili prodati imovinu.

Ulaganja koja se drže do dospijeća

Ukoliko Grupa ima pozitivnu namjeru i mogućnost držati dužničke instrumente do dospijeća, oni se klasificiraju kao ulaganja koja se drže do dospijeća. Ulaganja koja se drže do dospijeća vrednuju se po amortiziranom trošku koji se izračunava koristeći efektivnu kamatnu stopu, umanjeno za gubitke od umanjenja vrijednosti.

Financijska imovina raspoloživa za prodaju

Ulaganja Grupe u dionice i dužničke instrumente klasificiraju se kao financijska imovina raspoloživa za prodaju. Nakon početnog priznavanja, ona se vrednuje po fer vrijednosti, a promjene se priznaju direktno u kapital i rezerve, osim umanjenja imovine, i dobitka ili gubitka na promjeni deviznog tečaja monetarne imovine raspoložive za prodaju. Kumulativna dobit ili gubitak izravno se prenosi u račun dobiti i gubitka kada se ulaganje prestane priznavati.

Ulaganja po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka

Financijska imovina se klasificira po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka ukoliko ju Grupa drži za trgovanje ili je određena kao takva prilikom prvog priznavanja. Financijski instrumenti su određeni po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka ukoliko Grupa upravlja tim investicijama i donosi odluke o njihovoj kupnji i prodaji na temelju njihove fer vrijednosti. Prilikom početnog

Konsolidirane bilješke uz financijske izvještaje

za godinu završenu 31. prosinca 2017. godine

priznavanja, direktni troškovi transakcije priznaju se u računu dobiti ili gubitka u trenutku kada nastanu. Financijski instrumenti klasificirani po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka vrednuju se po fer vrijednosti, a promjene se priznaju u računu dobiti i gubitka.

Ostalo

Ostala financijska imovina mjeri se po amortiziranom trošku koji se izračunava koristeći efektivnu kamatu stopu, umanjeno za gubitke od umanjenja vrijednosti.

Umanjenje vrijednosti financijske imovine

Vrijednost financijske imovine se umanjuje ukoliko postoje objektivni dokazi da su jedan ili više događaja imali negativni efekt na buduće novčane tokove te imovine.

Umanjenje vrijednosti financijske imovine vrednovane po amortiziranom trošku računa se kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti i sadašnje vrijednosti procijenjenih budućih novčanih tokova diskontiranih originalnom efektivnom kamatnom stopom. Umanjenje vrijednosti financijske imovine za prodaju, računa se u odnosu na njenu trenutnu fer vrijednost.

Pojedinačno značajna financijska imovina testira se za umanjenje vrijednosti na individualnoj razini. Ostala financijska imovina procjenjuje se zajednički s ostalom financijskom imovinom Grupe sličnog kreditnog rizika.

Umanjenje imovine priznaje se u računu dobiti i gubitka. Kumulativni gubitak koji je umanjenjem financijske imovine raspoložive za prodaju priznat direktno u glavnici, uklanja se iz glavnice i priznaje u računu dobiti i gubitka.

Gubitak od umanjenja vrijednosti se ukida ukoliko se naknadno povećanje nadoknadive vrijednosti može objektivno povezati s događajem nakon što je gubitak od umanjenja vrijednosti priznat. Za financijsku imovinu koja je vrednovana po amortiziranom trošku i financijsku imovinu raspoloživu za prodaju koju čine zadužnice, ukidanje se priznaje u računu dobiti i gubitka. Za financijsku imovinu raspoloživu za prodaju koju čine dionice, ukidanje umanjenja vrijednosti se priznaje izravno u kapitalu.

3.12. Zalihe

Zalihe se iskazuju po trošku ili neto vrijednosti koja se može realizirati, ovisno o tome što je niže. Troškovi zaliha sadrže sve troškove nabave, konverzije i druge zavisne troškove koji su direktno povezani s dovođenjem zaliha na određenu lokaciju i u određeno stanje. Ukoliko je primjenjivo, trošak obuhvaća i direktne troškove rada i sve režijske/indirektne troškove povezane s dovođenjem zaliha do njihove sadašnje lokacije i u sadašnje stanje. Trošak se utvrđuje primjenom metode prosječnog ponderiranog troška. Sitan inventar se otpisuje u trenutku stavljanja u upotrebu (2016. godina = u razdoblju od tri (3) mjeseca od trenutka stavljanja u uporabu za matično društvo SOLARIS d.d., povezano društvo Vranjica Belvedere d.d. u cijelosti prilikom stavljanja istoga u upotrebu). Promjena računovodstvene politika evidentiranja otpisa sitnog inventara utjecala je na uvećanje troškova tekućeg razdoblja za iznos od 228.229 kn u konsolidiranim financijskim izvještajima Grupe. Neto vrijednost koja se može realizirati predstavlja procijenjenu prodajnu

Konsolidirane bilješke uz financijske izvještaje

za godinu završenu 31. prosinca 2017. godine

cijenu umanjenu za sve procijenjene troškove dovršenja i troškove marketinga, prodaje i distribucije.

Vrijednosno usklađenje zaliha robe radi se pojedinačno za svaki proizvod ukoliko je roba oštećena, ukoliko je postala u potpunosti ili djelomično zastarjela ili je pala njena prodajna cijena.

3.13. Potraživanja od kupaca

Potraživanja od kupaca predstavljaju prava na naplatu određenih iznosa od kupaca ili drugih dužnika kao rezultat poslovnih aktivnosti Grupe. Potraživanja se iskazuju u ukupnom iznosu umanjenom za provedeni ispravak vrijednosti. Ispravak vrijednosti potraživanja od kupaca provodi se kada postoje objektivni dokazi da Grupa neće moći naplatiti sva svoja potraživanja u skladu s dogovorenim uvjetima. Značajne finansijske poteškoće dužnika, vjerojatnost dužnikova stečaja, te neizvršenje ili propusti u plaćanjima, smatraju se pokazateljima umanjenja vrijednosti potraživanja od kupaca. Iznos ispravka vrijednosti utvrđuje se kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti i nadoknadivog iznosa potraživanja, te se utvrđuje temeljem procjene Uprave Grupe. Iznosi ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca iskazuju se u računu dobiti i gubitka.

Tijekom 2016. i 2017. godine Grupa nije provodila diskontiranje potraživanja, a temeljem transakcija sa odgodom plaćanja dužom od godine dana.

3.14. Novac i novčani ekvivalenti

Novac i novčani ekvivalenti obuhvaćaju gotovinu, depozite kod banaka po viđenju i ostale kratkotrajne visoko likvidne instrumente s rokovima naplate do tri mjeseca ili kraće.

3.15. Dionički kapital

Dionički kapital sastoji se od redovnih dionica. Primici koji se iskazuju u glavnici pri izdavanju novih dionica ili opcija, iskazuju se umanjeni za pripadajuće troškove transakcije i porez na dobit. Iznos fer vrijednosti primljene naknade iznad nominalne vrijednosti izdanih dionica prikazan je u bilješkama kao kapitalna dobit.

Plaćena naknada za kupljene vlastite dionice, uključujući sve izravno pripadajuće troškove transakcije, umanjuje dionički kapital sve do povlačenja dionica, njihovog ponovnog izdavanja ili prodaje. Prilikom ponovnog izdavanja vlastitih dionica, svi primici, umanjeni za sve izravno pripadajuće troškove transakcije i porez na dobit, uključuju se u glavnicu od dioničara društva.

Dividende se priznaju u izvještaju o promjenama kapitala i prikazuju kao obveza u razdoblju u kojem su odobrene od dioničara Grupe.

3.16. Rezerviranja

Rezerviranja se priznaju ako Grupa ima pravnu ili izvedenu obvezu kao posljedicu događaja iz prošlog razdoblja i ako je vjerojatno da će biti potreban odljev resursa radi podmirivanja obveza, te ako se može pouzdano procijeniti iznos obveze. Iznos priznat kao rezerviranje je najbolja procjena izdataka potrebnih za podmirenje sadašnje obveze na datum bilance, uzimajući u obzir rizike i neizvjesnost u vezi te obveze.

Konsolidirane bilješke uz financijske izvještaje

za godinu završenu 31. prosinca 2017. godine

Iznos rezerviranja se utvrđuje diskontiranjem očekivanih budućih novčanih tokova korištenjem diskontne stope prije poreza koja odražava tekuću tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca i, gdje je primjenjivo, razlika specifičnih za obvezu.

Ako se očekuje da će neke ili sve izdatke potrebne za podmirenje rezerviranja nadoknaditi treća strana, potraživanje se priznaje kao imovina samo kada je doista izvjesno da će naknada biti primljena te da se iznos naknade može pouzdano izmjeriti.

3.17. Posudbe

Posudbe se početno priznaju po fer vrijednosti, umanjenoj za troškove transakcije. U budućim razdobljima, posudbe se iskazuju po amortiziranom trošku; sve razlike između primitaka (umanjenih za troškove transakcije) i otkupne vrijednosti priznaju se u računu dobiti i gubitka tijekom razdoblja trajanja posudbe, koristeći metodu efektivne kamatne stope. Posudbe se klasificiraju kao kratkoročne obveze, izuzev ukoliko Grupa ima bezuvjetno odgoditi podmirenje obveze najmanje 12 mjeseci nakon datuma bilance.

Troškovi posudbe prilikom nabavki sredstva dugotrajne imovine kapitaliziraju se isključivo ukoliko proces stavljanja u upotrebu traje dulje od 12 mjeseci. Tijekom 2016. i 2017. godine Grupa nije imalo ovakvih nabavki, za koje su kapitalizirani troškovi posudbe u skladu sa odredbama *Međunarodnog računovodstvenog standarda 23 – Troškovi posudbe*.

3.18. Obveze prema dobavljačima

Obveze prema dobavljačima su nastale za nabavljena dobra ili usluge u redovnom poslovanju. Ove obveze su klasificirane kao tekuće ako plaćanje dospijeva u roku od jedne godine ili kraće, u suprotnom su klasificirane kao dugoročne.

Obveze prema dobavljačima se početno priznaju po fer vrijednosti, a u budućim razdobljima se iskazuju po amortiziranom trošku koristeći metodu efektivne kamatne stope.

3.19. Porez na dodanu vrijednost

Porez na dodanu vrijednost koji proizlazi iz transakcija prodaje i kupnje priznaje se i iskazuje u bilanci na neto osnovi, u skladu sa zakonskim okvirom. U slučaju umanjenja potraživanja za ispravak vrijednosti, gubitak od umanjenja iskazuje se u bruto iznosu potraživanja, uključujući porez na dodanu vrijednost.

3.20. Najmovi

Najmovi se svrstavaju kao financijski najmovi kad god se većim dijelom svi rizici i nagrade povezani s vlasništvom nad sredstvom prenose na najmoprimca tijekom trajanja najma. Svi drugi najmovi svrstani su u poslovne najmove.

Grupa kao najmodavac

Iznosi potraživanja od najmoprimca na temelju financijskog najma evidentiraju se kao potraživanja u neto iznosu ulaganja Grupe u predmetni najam. Prihodi od financijskog najma raspoređuju se u obračunska razdoblja kako bi odrazili konstantnu stopu povrata na preostalo neto ulaganje Grupe

Konsolidirane bilješke uz financijske izvještaje

za godinu završenu 31. prosinca 2017. godine

vezano uz najam. Prihodi od najamnina iz poslovnog najma priznaju se ravnomjerno tijekom trajanja najma.

Grupa kao najmoprimac

Imovina koja je predmetom financijskog najma priznaje se kao imovina Grupe po vrijednosti na datum stjecanja ili, ako je niže, po sadašnjoj vrijednosti minimalnih plaćanja najma. Odgovarajuća obveza prema najmodavcu iskazuje se u bilanci kao obveza za financijski najam. Najamnine se raspoređuju između financijskih troškova i umanjenja obveza za najam kako bi se ostvarila konstantna kamatna stopa na preostali iznos obveze. Financijski troškovi izravno terete troškove razdoblja.

Poslovni najam priznaje se kao rashod u računu dobiti i gubitka na ravnomjernoj osnovi tijekom razdoblja najma.

3.21. Državne i lokalne potpore

Državne i lokalne potpore se ne priznaju sve dok ne postoji razumno uvjerenje da će Grupa zadovoljiti sve uvjete koji su definirani ugovorom o potpori i da će potpora biti primljena.

Državne i lokalne potpore čiji je primarni uvjet da Grupa kупи, изгради ili na neki drugi način nabavi dugotrajnu imovinu, priznaju se kao odgođeni prihod u bilanci te se na sustavnoj i razumnoj osnovi priznaju kroz korisni vijek upotrebe sredstva u računu dobiti i gubitka.

Državne i lokalne potpore se priznaju kao prihodi tijekom razdoblja sukladno sučeljavanju sa odnosnim troškovima (za koje su namijenjeni da ih nadoknade) na sustavnoj osnovi. Državne i lokalne potpore koje se primaju kao nadoknada za rashode ili gubitke koji su već nastali, ili u svrhu pružanja izravne financijske podrške Grupi bez daljnjih povezanih troškova, priznaju se u računu dobiti i gubitka u razdoblju u kojem su primljeni.

3.22. Izvještajni segmenti

Poslovni segmenti prikazuju se u skladu s internim izvještajima koji se dostavljaju Upravi Grupe, koja je zadužena za alociranje resursa poslovnim segmentima, te ocjenjuje poslovanje segmenata određenog društva. Uprava Grupe prati poslovne segmente isključivo na razini pojedine lokacije (kompleks Solaris i kompleks Trogir Belvedere).

3.23. Potencijalne obveze

Potencijalne obveze nisu priznate u financijskim izvještajima. One se objavljaju u bilješkama, osim ukoliko odljev ekonomskih koristi nije vjerojatan.

3.24. Događaji nakon izvještajnog razdoblja

Događaji nakon izvještajnog razdoblja koji daju dodatne informacije o financijskom položaju Grupe na datum bilance (događaji koji zahtijevaju usklađivanje) reflektirani su u financijskim izvještajima. Događaji nakon izvještajnog razdoblja koji se ne smatraju događajima koji zahtijevaju usklađivanje objavljaju se u bilješkama kada su značajni.

Konsolidirane bilješke uz financijske izvještaje

za godinu završenu 31. prosinca 2017. godine

Bilješka 4 – Ključne računovodstvene procjene

U primjeni računovodstvenih politika Grupe, koje su objašnjene u bilješci 3, Uprava je obvezna prosuditi, procijeniti i pretpostaviti knjigovodstvenu vrijednost imovine i obveza koje se ne mogu izvesti iz ostalih izvora. Procjene i povezane pretpostavke se temelje na ranijem iskustvu i ostalim faktorima koji su uzeti u obzir kao relevantni. Stvarni rezultati mogu se razlikovati od procijenjenih.

Procjene i temeljne pretpostavke se stalno revidiraju. Izmjene knjigovodstvenih procjena priznaju se u razdoblju izmjene ukoliko se odnose samo na to razdoblje, ili u razdoblje izmjene i budućim razdobljima ukoliko izmjena utječe na tekuće i buduće razdoblje.

U nastavku se navode procjene i pretpostavke koje bi mogle uzrokovati značajan rizik usklađivanja knjigovodstvenih iznosa imovine i obveza u sljedećoj finansijskoj godini:

Korisni vijek trajanja nekretnina i opreme

Uprava pojedinih društava utvrđuje i pregledava korisni vijek uporabe i pripadajući trošak amortizacije nekretnina, postrojenja i opreme. Ova procjena se temelji na procijenjenom preostalom korisnom vijeku uporabe imovine i mogla bi se značajno promijeniti kao rezultat tehničkih inovacija i aktivnosti konkurenčije. Uprava će povećati trošak amortizacije u slučaju procjene da je korisni vijek uporabe imovine niži nego prije procjene ili će otpisati zastarjelu i odbačenu imovinu. Korisni vijek trajanja sredstva dugotrajne nematerijalne i materijalne imovine opisan je u bilješkama 3.6., 3.7. i 3.8.

Prilikom izrade finansijskih izvještaja za 2017. godinu matično društvo SOLARIS d.d. je preispitalo procijenjeni korisni vijek trajanja dijela alata, pogonskog i uredskog inventara, te je u 2017. godini povećan korisni vijek uporabe sa 3-5 godina na 10 godina. Ovisno društvo Vranjica Belvedere d.d. je u 2017. godini preispitala procijenjeni korisni vijek trajanja mobilnih kućica, te je u 2017. godini smanjen sa 10 godina na 5 godina. Promjena korisnog vijeka trajanja ovih sredstva dugotrajne materijalne imovine utjecala je na smanjenje troškova amortizacije u visini od 15.364.647 kn u konoslidiranim finansijskim izvještajima Grupe.

Sudske tužbe i postupci

Rezerviranja za sudske tužbe i postupke iskazuju se na temelju procjene Uprave vezane za potencijalne gubitke nakon savjetovanja s odvjetnikom. Na temelju postojećih saznanja u razumnoj mjeri je moguće da će se ishodi sudske postupaka razlikovati od procijenjenih potencijalnih gubitaka.

Konsolidirane bilješke uz financijske izvještaje

za godinu završenu 31. prosinca 2017. godine

Bilješka 5 – Upravljanje financijskim rizikom

Poslovne aktivnosti Grupe izložene su različitim vrstama financijskih rizika koje uključuju: tržišni rizik (valutni rizik, rizik fer vrijednosti kamatne stope, kamatni rizik novčanog toka, te rizik ulaganja u vrijednosne papire), kreditni rizik i rizik likvidnosti. Grupa nema formalne procedure upravljanja rizikom i nije koristilo derivativne financijske instrumente da bi se aktivnije štitalo od financijskog rizika, ali Uprava pažljivo prati rizike poslovanja Grupe, uključujući uvođenje razine odobravanja i odgovornosti.

5.1. Tržišni rizik

5.1.1. Valutni rizik

Grupa djeluje na međunarodnoj razini i izloženo je valutnom riziku koji proizlazi iz raznih promjena tečajeva stranih valuta vezanih uglavnom uz EUR. Valutni rizik nastaje iz budućih komercijalnih transakcija, priznate imovine i obveza i neto ulaganja u kapitalne i poslovne aktivnosti u inozemstvu.

Približno 70% prihod od prodaje Grupe, 27% potraživanja od kupaca, 2% obveza prema dobavljačima, te 44% obveza sa naslova primljenih dugoročnih kredita ostvaruje se u EUR. Stoga, kretanje tečaja između EUR i HRK može imati utjecaja na buduće rezultate poslovanja i na buduće novčane tokove.

U odnosu na iskazano stanje 31. prosinca 2017. godine, ako bi EUR oslabio/ojačao za 0,5% (2016. godina = 0,5%) u odnosu na kunu uz pretpostavku da su svi ostali pokazatelji ostali nepromijenjeni, dobit nakon poreza za izvještajno razdoblje bila bi za 1.508.672 kuna veća/manja (2016. godina = 1.388.397 kuna) uglavnom kao rezultat dobitka / gubitka od tečajnih razlika na preračunu iz EUR kod posudbi, obveza prema dobavljačima i potraživanja od kupaca.

5.1.2. Rizik ulaganja u vrijednosne papire

Grupa je izložena riziku ulaganja u vrijednosne papire kroz rizike fer vrijednosti i rizike promjena cijena, jer su ulaganja klasificirana u bilanci kao raspoloživa za prodaju i po fer vrijednosti u računu dobiti i gubitka. Ulaganja u vrijednosne papire klasificirana kao raspoloživa za prodaju ne kotiraju na burzi, dok se vrijednosnim papirima klasificiranim po fer vrijednosti u računu dobiti i gubitka trguje na burzi vrijednosnih papira. Upravljanje rizicima koji proizlaze iz njihove fer vrijednosti i promjene cijena Grupa prati kroz tržišne transakcije i rezultate subjekta ulaganja.

5.1.3. Kamatni rizik novčanog toka i rizik fer vrijednosti kamatne stope

Budući da Grupa nema značajniju imovinu koja ostvaruje prihod od kamata, prihodi Grupe i novčani tok iz poslovnih aktivnosti nisu u značajnoj mjeri ovisni o promjenama tržišnih kamatnih stopa. Kamatni rizik Grupe proizlazi iz dugoročnih i kratkoročnih kredita. Krediti odobreni po promjenjivim stopama izlažu Grupu riziku novčanog toka. Krediti i izdane obveznice odobreni po fiksnim stopama izlažu Grupu riziku fer vrijednosti kamatne stope.

Grupa kontinuirano prati promjene kamatnih stopa. Simuliraju se različite situacije uzimajući u obzir refinanciranje, obnavljanje sadašnjeg stanja kao i alternativno financiranje. Na osnovi ovih

Konsolidirane bilješke uz financijske izvještaje

za godinu završenu 31. prosinca 2017. godine

situacija, Grupa izračunava utjecaj promjene kamatne stope na račun dobiti i gubitka. U odnosu na iskazano stanje na dan 31. prosinca 2017. godine, da se efektivna kamatna stopa na primljene kredite povećala/smanjila za 1% na godišnjoj razini (2016. godina = 1%), dobit nakon poreza bila bi za 6.459.682 kuna manja/veća (2016. godina = 4.929.447 kuna).

5.2. Kreditni rizik

Imovina Grupe koja nosi kreditni rizik sastoji se uglavnom od novčanih sredstva i potraživanja od kupaca. Prodajne politike Grupe osiguravaju da se prodaja obavlja kupcima koji imaju odgovarajuću kreditnu povijest, i to u okvirima unaprijed određenih kreditnih ograničenja. Kreditni rizik Grupe je manji zbog raspodjele potraživanja na veće grupe kupaca. Dodatno, ključni kupci Grupe su velike turističke agencije, i ovisnost o ovim kupcima je smanjena razvijanjem drugih kanala distribucije. Grupa smanjuje ovaj kreditni rizik provođenjem strogih mjera kontrole naplate i isporuke robe kao i pribavljanjem instrumenata osiguranja dužnika (zadužnice i mjenice). U izvještajnom razdoblju nije bilo povećanja kreditnih limita. Analiza potraživanja od kupaca dana je u sklopu bilješke 28 - *Potraživanja od kupaca*.

5.3. Rizik likvidnosti

Razborito upravljanje rizikom likvidnosti podrazumijeva održavanje dostatne količine novca, osiguravanje raspoloživosti financijskih sredstava adekvatnim iznosom ugovorenih kreditnih linija i sposobnost podmirenja svojih obveza. Cilj Grupe je održavanje fleksibilnosti financiranja na način da ugovorene kreditne linije budu dostupne.

Obveze prema dobavljačima i ostale obveze, kao i obveze po kratkoročnim kreditima dospijevaju do 12 mjeseci poslije datuma bilance, dok je dospijeće dugoročnih kredita prikazano u sklopu bilješki uz financijske izvještaje.

Konsolidirane bilješke uz finansijske izvještaje

za godinu završenu 31. prosinca 2017. godine

Bilješka 6 – Informacije o segmentima

Temeljem upravljačkog pristupa *MSFI 8 – Poslovni segmenti*, Grupa iskazuje poslovne segmente u skladu s internim izvještavanjima prema Upravi Grupe, čija funkcija je donošenje glavnih poslovnih odluka, te je odgovorna za alokaciju resursa za izvještajne segmente i ocjenu njihovih rezultata.

Grupa prati svoje poslovanje prema vrstama usluga koje pruža, ali po geografskom području – turistički kompleks SOLARIS i turistički kompleks Vranjica.

Informacije o pojedinim poslovnim segmentima koje se dostavljaju Upravi Grupe za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine su kako slijedi:

Pozicija:	Turistički kompleks SOLARIS	Turistički kompleks Vranjica	- u kunama -
			UKUPNO:
Prihodi od prodaje vanjskim kupcima	302.697.812	36.813.049	339.510.861
Inter-segmentalni prihodi	5.011.418	-	5.011.418
UKUPNO Prihodi od prodaje	307.709.230	36.813.049	344.522.279
EBITDA	141.285.189	10.468.515	151.753.704
Amortizacija	119.151.096	8.840.623	127.991.719
Porez na dobit	1.085.312	363.156	1.448.468
UKUPNO imovina	1.540.930.994	64.627.613	1.605.558.607
UKUPNO obveze	757.303.501	13.756.823	771.060.324

Konsolidirane bilješke uz financijske izvještaje

za godinu završenu 31. prosinca 2017. godine

Bilješka 7 – Prihodi od prodaje s poduzetnicima unutar grupe

Opis:	2016. godina	- u kunama - 2017. godina
<i>Ugo Group d.o.o., Zagreb</i>		
Prihodi od prefakturiranih troškova	5.617.687	1.121.168
Prihodi od smještaja	2.753	339
<i>Milenij Hoteli d.o.o., Opatija</i>		
Prihodi od prefakturiranih troškova	74.930	425.466
Prihodi od smještaja	21.678	3.159
UKUPNO:	5.717.048	1.550.132

Bilješka 8 – Prihodi od prodaje

Opis:	2016. godina	- u kunama - 2017. godina
Prihodi od usluga smještaja	183.932.487	200.577.439
Prihodi od ugostiteljskih usluga	82.245.655	76.919.925
Prihodi od prodaje trgovačke robe	25.736.057	25.615.159
Prihodi od zakupnina	18.617.574	18.601.909
Prihodi od ostalih usluga (vanpansionska potrošnja)	12.153.439	15.539.090
Prihodi od veznova u marinu	1.888.460	1.272.810
Prihodi od prefakturiranih troškova	824.078	984.529
UKUPNO:	325.397.750	339.510.861

Osnovna djelatnost Grupe je pružanje hotelskih i ugostiteljskih usluga, te sa tog naslova Grupa ostvaruje u najvećoj mjeri prihode od ovih usluga. Unutar pozicije prihoda od ostalih usluga evidentirani su prihodi od vanpansionske potrošnje (npr. usluge najma sportskih objekata, izleta, najma sl.).

Prihodi od zakupnina odnose se na zakup prava za obavljanje određenih usluga (zakup parcela za postavljanje mobilnih kućica trećih osoba, iznajmljivanje sandolina i sl.).

Konsolidirane bilješke uz financijske izvještaje

za godinu završenu 31. prosinca 2017. godine

Bilješka 9 – Ostali poslovni prihodi

Opis:	2016. godina	- u kunama - 2017. godina
Prihodi od ukidanja revalorizacijskih rezervi	43.018.214	43.018.214
Prihodi od viškova i naplata šteta	405.001	494.466
Prihodi iz prethodnih godina	357.338	358.929
Prihodi od državih potpora	257.139	334.584
Ostali poslovni prihodi	270.085	274.664
Prihodi od naplate naknadnih odobrenja	247.080	144.919
Prihodi od otpisa zastarjelih obveza	4.938	127.688
Prihodi od prodaje sredstva dugotrajne imovine	583.852	6.000
Prihodi od naplate otpisanih potraživanja	22.194	-
Prihodi od ukidanja rezerviranja	39.503	-
UKUPNO:	45.205.344	44.759.464

Bilješka 10 – Materijalni troškovi - Troškovi sirovina i materijala

Opis:	2016. godina	- u kunama - 2017. godina
Troškovi utrošenih namirnica (hrana i piće)	37.832.058	38.659.847
Troškovi materijala za čišćenje i održavanje	3.805.450	4.512.657
Troškovi uredskog materijala	492.648	462.378
Troškovi ambalaže i papirnate konfekcije	1.492.948	2.070.702
Troškovi odjeće za zaposlenike	425.563	659.209
Troškovi električne energije, plina i goriva	8.251.473	7.996.431
Troškovi utrošenih proizvoda i usluga	1.979.375	2.179.284
Otpis sitnog inventara i kalo, rastep, lom i kvar	18.959.011	19.098.187
UKUPNO:	73.238.526	75.638.695

Bilješka 11 – Materijalni troškovi - Troškovi prodane robe

Opis:	2016. godina	- u kunama - 2017. godina
Nabavna vrijednost prodane robe	15.700.794	15.119.717
UKUPNO:	15.700.794	15.119.717

Konsolidirane bilješke uz financijske izvještaje

za godinu završenu 31. prosinca 2017. godine

Bilješka 12 – Materijalni troškovi - Ostali vanjski troškovi

Opis:	2016. godina	- u kunama - 2017. godina
Troškovi telefona, Interneta, poštarine i TV-a	1.227.127	1.236.939
Troškovi prijevoza	627.455	718.594
Troškovi privremenih zaposlenika (studentskog servisa, autorskih honorara i ugovora o djelu)	4.183.556	5.939.194
Troškovi tekućeg održavanja i čišćenja	7.410.687	7.383.666
Troškovi zakupa	1.236.625	2.263.049
Troškovi reklama i promocije	2.068.973	2.177.270
Troškovi konzultantskih usluga, revizije i odvjetnika	845.960	930.524
Troškovi provizija agencijama	2.036.022	2.719.099
Troškovi odvoza smeća	997.502	800.866
Troškovi vode	5.658.224	5.425.330
Troškovi zaštite imovine	615.324	533.679
Troškovi glazbe i izleta	1.742.628	2.541.284
Troškovi ostalih usluga	137.370	478.232
UKUPNO:	28.787.453	33.147.727

Bilješka 13 – Troškovi osoblja

Opis:	2016. godina	- u kunama - 2017. godina
Neto plaća	53.659.461	54.610.520
Porezi i doprinosi iz plaća	23.276.753	22.615.203
Doprinosi na plaće	12.790.664	12.962.310
UKUPNO:	89.726.878	90.188.033

Grupa na dan 31. prosinca 2017. godine zapošljava 347 djelatnika (31.12.2016. = 279 djelatnika). Osnovna djelatnost Grupe je izuzetno sezonskog karaktera, stoga broj djelatnika značajno fluktuirao tijekom poslovne godine. Prosječan broj djelatnika prema satima rada tijekom 2017. godine iznosio je 743 (2016. = 792 djelatnika).

Unutar navedene pozicije ukalkulirana su rezerviranja za neiskorištene godišnje odmore u visini od 2.000.161 kn (2016. godina = 1.594.529 kuna).

Ključno poslovodstvo matičnog društva SOLARIS d.d. uključuje pet (5) djelatnika izvršnog poslovodstva, te su njihove naknade ključnom poslovodstvu u 2016. i 2017. godini bile:

Opis:	2016. godina	- u kunama - 2017. godina
Plaće i ostala kratkoročna primanja zaposlenih	3.890.933	3.773.986
Ostale naknade	12.500	12.500
UKUPNO:	3.903.433	3.786.486

Pored navedenih naknada, matično društvo je izvršnom poslovodstvu odobrilo i dugoročne pozajmice (*bilješka 25 – Dugotrajna financijska imovina*).

Konsolidirane bilješke uz financijske izvještaje

za godinu završenu 31. prosinca 2017. godine

Bilješka 14 – Amortizacija

Opis:	2016. godina	2017. godina
Amortizacija sredstva dugotrajne nematerijalne i materijalne imovine	85.021.458	84.973.507
Amortizacija revaloriziranih sredstva dugotrajne materijalne imovine	43.018.214	43.018.212
UKUPNO:	128.039.672	127.991.719

Detaljan pregled primjenjivih stopa amortizacije, te obračunate amortizacije po pojedinim skupinama sredstava dan je u sklopu bilješki 3.6. *Nematerijalna imovina*, 3.7. *Nekretnine, postrojenja i oprema*, 3.9. *Ulaganja u nekretnine, te 23 i 24 – Kretanje dugotrajne nematerijalne i materijalne imovine*.

Bilješka 15 – Ostali troškovi

Opis:	2016. godina	2017. godina
Troškovi stručne edukacije zaposlenika	109.118	196.467
Troškovi nadoknade zaposlenicima (prijevoz, otpremnine, darovi djeci, jubilarne nagrade)	3.455.000	3.952.015
Troškovi službenog puta (dnevnice, troškovi uporabe vlastitog automobila)	755.644	1.690.543
Troškovi naknade učenicima za vrijeme praktičnog rada	50.500	36.100
Troškovi animacije	1.224.191	977.792
Troškovi reprezentacije	2.950.132	1.685.934
Troškovi premija osiguranja	474.101	541.244
Troškovi bankarske usluge	2.411.144	2.086.109
Troškovi članarina i doprinosa	5.497.141	6.133.824
Sudski troškovi	139.218	64.688
Ostali troškovi	339.708	424.259
UKUPNO:	17.405.897	17.788.975

Bilješka 16 – Vrijednosno usklađenje kratkotrajne imovine

Opis:	2016. godina	2017. godina
Vrijednosno usklađenje i otpis potraživanja	185.347	58.912
UKUPNO:	185.347	58.912

Bilješka 17 – Rezerviranja

Opis:	2016. godina	2017. godina
Rezerviranja za pokrenute sudske postupke	53.919	57.031
UKUPNO:	53.919	57.031

Konsolidirane bilješke uz financijske izvještaje

za godinu završenu 31. prosinca 2017. godine

Bilješka 18 – Ostali poslovni rashodi

Opis:	2016. godina	- u kunama -	2017. godina
Troškovi donacije i pomoći	394.918		583.642
Trošak kala, rasteba i kvara na robi	188.342		183.128
Inventurni manjkovi	230.924		425.548
Naknadno utvrđeni rashodi prethodnih godina	617.394		532.802
Neamortizirana vrijednost prodanih i rashodovanih sredstva dugotrajne imovine i sitnog inventara	704.436		57.074
Otpis potraživanja	-		147.255
Ostali poslovni rashodi	89.192		138.214
UKUPNO:	2.225.206		2.067.663

Bilješka 19 – Financijski prihodi

Opis:	2016. godina	- u kunama -	2017. godina
Prihodi od kamata iz odnosa sa povezanim društvima	800.495		807.431
Prihodi od kamata iz odnosa sa trećima	258.336		502.177
Pozitivne tečajne razlike	4.135.870		3.690.775
UKUPNO:	5.194.701		5.000.383

Bilješka 20 – Financijski rashodi

Opis:	2016. godina	- u kunama -	2017. godina
Rashodi kamata po kreditima	19.908.251		19.683.292
Rashodi zateznih kamata	771.758		1.017.351
Negativne tečajne razlike	1.286.308		2.380.236
Vrijednosno usklađenje financijske imovine	118.595		-
Ostali financijski rashodi	4.512		-
UKUPNO:	22.089.424		23.080.879

Konsolidirane bilješke uz financijske izvještaje

za godinu završenu 31. prosinca 2017. godine

Bilješka 21 – Porez na dobit

Opis:	2016. godina	2017. godina	- u kunama -
<i>Dobit prije oporezivanja</i>	4.061.727	5.681.489	
<i>Uvećanje osnovice poreza na dobit</i>	3.406.478	2.485.737	
- 70% troškova reprezentacije	2.065.092	-	
- 50% troškova reprezentacije	-	842.967	
- 30% troškova za osobni prijevoz	74.308	76.309	
- skrivene isplate dobiti i oporezivi manjkovi	904.862	959.281	
- troškovi kazni za prekršaje i prijestupe	43.233	28.233	
- troškovi porezno nepriznate amortizacije	125.880	62.940	
- vrijednosno usklađenje i otpis potraživanja	74.508	195.280	
- vrijednosno usklađenje financijske imovine	118.595	-	
- povećanje porezne osnovice za sve druge rashode i ostala povećanja	-	-	
<i>Umanjenje osnovice poreza na dobit</i>	(89.142)	(120.180)	
- državna potpora za obrazovanje i izobrazbu	(67.466)	(120.180)	
- prihodi od naplaćenih otpisanih potraživanja	(21.676)	-	
<i>Osnovica poreza na dobit</i>	7.379.063	8.047.046	
Porez na dobit	20%	18%	
Tekuća porezna obveza	1.475.813	1.448.468	
Ukidanje odgođene porezne obveze			
Formiranje odgođene porezne imovine			
UKUPNO trošak poreza na dobit	1.475.813	1.448.468	
Realna stopa poreza na dobit	36,33%	25,49%	

U skladu s propisima Republike Hrvatske, Porezna uprava može pregledati knjige i evidencije pojedinačnih društva u razdoblju od tri (3) godine nakon isteka godine u kojoj je porezna obveza iskazana te može uvesti dodatne porezne obveze i kazne. Uprava matičnog društva nije upoznata s okolnostima koje bi mogle dovesti do potencijalnih značajnih obveza u tom pogledu.

Nakon umanjenja za tekuću poreznu obvezu, Grupa je ostvarila dobit nakon oporezivanja u iznosu od 4.233.021 kuna.

Bilješka 22 – Osnovna zarada po dionici

Osnovna zarada po dionici izračunava se na način da se dobit poslije oporezivanja Grupe podijeli s ponderiranim prosječnim brojem redovnih dionica tijekom godine. Navedeno ne uključuje dionice koje je Grupa kupila i koje drži kao vlastite dionice.

Opis:	2016. godina	2017. godina	- u kunama -
Dobitak (sveobuhvatni) poslije oporezivanja	2.585.914	4.233.021	
Prosječni ponderirani broj redovnih dionica bez vlastitih dionica	532.719	532.719	
Osnovna zarada po dionici	4,85	7,95	

Konsolidirane bilješke uz financijske izvještaje

za godinu završenu 31. prosinca 2017. godine

Bilješka 23 – Kretanje dugotrajne nematerijalne imovine

- u kunama -

Opis	Koncesije, patenti, licencije, softver...	Goodwill	UKUPNO
Nabavna vrijednost			
<i>Stanje 01.01.2016.</i>	<i>8.729.560</i>	<i>20.146.890</i>	<i>28.876.450</i>
Nabavke	3.956.881	1.032.255	4.989.136
Stavljanje u upotrebu	-	-	-
Prodaja i rashod	(2.250)	-	(2.250)
<i>Stanje 31.12.2016.</i>	<i>12.684.191</i>	<i>21.179.145</i>	<i>33.863.336</i>
Nabavke	2.608.761	21.034	2.629.795
Stavljanje u upotrebu	-	-	-
Prodaja i rashod	(13.139)	-	(13.139)
<i>Stanje 31.12.2017.</i>	<i>15.279.813</i>	<i>21.200.179</i>	<i>36.479.992</i>
Ispravak vrijednosti			
<i>Stanje 01.01.2016.</i>	<i>4.301.276</i>	<i>-</i>	<i>4.301.276</i>
Amortizacija	2.617.636	-	2.617.636
Prodaja i rashod	(2.250)	-	(2.250)
<i>Stanje 31.12.2016.</i>	<i>6.916.662</i>	<i>-</i>	<i>6.916.662</i>
Amortizacija	972.621	-	972.621
Prodaja i rashod	-	-	-
<i>Stanje 31.12.2017.</i>	<i>7.889.283</i>	<i>-</i>	<i>7.889.283</i>
Sadašnja vrijednost			
na dan 31.12.2016.	5.767.529	21.179.145	26.946.674
na dan 31.12.2017.	7.390.530	21.200.179	28.590.709

Goodwill je formiran sa osnove prve godine konsolidacije između SOLARIS d.d., kao matičnog društva, te Vranjica Belvedere d.d., kao ovisnog društva. Ukupno formirani prvobitni goodwill iznosi 20.146.890 kn. Uskladba visine goodwilla provedena je tijekom 2016. i 2017. godine za povećanje udjela u povezanom društvu Vranjica Belvedere d.d.

Konsolidirane bilješke uz financijske izvještaje

za godinu završenu 31. prosinca 2017. godine

Bilješka 24 – Kretanje dugotrajne materijalne imovine

- u kunama -

Opis	Zemljište	Građevinski objekti	Postrojenja i oprema	Biološka imovina	Materijalna imovina u pripremi	UKUPNO
Nabavna vrijednost						
<i>Stanje 01.01.2016.</i>	633.460.028	1.375.741.617	108.934.566	3.485.764	47.382.005	2.169.003.980
Nabavke	-	133.175.581	49.252.656	-	1.911.522	184.339.759
Stavljanje u upotrebu	-	37.621.625	-	-	(37.621.625)	-
Stavljanje u upotrebu nematerijalna imovina	-	-	-	-	(3.956.881)	(3.956.881)
Prodaja i rashod	-	(81.508)	(5.867.381)	-	-	(5.948.889)
Trajni odbici	-	(5.262.634)	(2.443.459)	-	-	(7.706.093)
Reklasifikacija	-	(474.049)	(183.641)	-	-	(657.690)
<i>Stanje 31.12.2016.</i>	633.460.028	1.540.720.632	149.692.741	3.485.764	7.715.021	2.335.074.186
Nabavke	7.474.531	76.116.435	12.791.911	-	34.905.275	131.288.152
Stavljanje u upotrebu	5.902.564	1.789.600	-	-	(7.692.164)	-
Prodaja i rashod	-	(45.320)	(3.726.565)	-	-	(3.771.885)
Reklasifikacija	-	-	28.335	-	-	28.335
<i>Stanje 31.12.2017.</i>	646.837.123	1.618.581.347	158.786.422	3.485.764	34.928.132	2.462.618.788
Ispravak vrijednosti						
<i>Stanje 01.01.2016.</i>	-	718.023.423	84.243.594	-	-	802.267.017
Amortizacija	-	109.256.677	16.165.358	-	-	125.422.035
Prodaja i rashod	-	(53.827)	(5.744.215)	-	-	(5.798.042)
<i>Stanje 31.12.2016.</i>	-	827.226.273	94.664.737	-	-	921.891.010
Amortizacija	-	117.420.254	9.598.844	-	-	127.019.098
Prodaja i rashod	-	(15.960)	(3.721.941)	-	-	(3.737.901)
<i>Stanje 31.12.2017.</i>	-	944.630.567	100.541.640	-	-	1.045.172.207
Sadašnja vrijednost						
na dan 31.12.2016.	633.460.028	713.494.359	55.028.004	3.485.764	7.715.021	1.413.183.176
na dan 31.12.2017.	646.837.123	673.950.780	58.244.782	3.485.764	34.928.132	1.417.446.581

Za zemljišta i nekretnine u vlasništvu matičnog društva SOLARIS d.d., Grupa je provela revalorizaciju predmetnih nekretnina, a na bazi procjena definiranih krajem 2015. godine. Grupa nije provela revalorizaciju zemljišta i nekretnina u vlasništvu povezanog društva Vranjica Belvedere d.d.

Grupa je umanjila poziciju *Građevinskih objekata* i *Postrojenja i opreme* za primljena odobrenja od po trajnim odbicima za izvršene radeve u prethodnim godinama.

Nad navedenim nekretninama upisane su hipoteke u korist finansijskih institucija sa naslova odobrenih kratkoročnih i dugoročnih kredita u visini od 129.635.850 EUR i 69.150.000 HRK (neotplaćeni dio na dan 31.12.2017. godine = 90.411.734 EUR i 71.917.902 HRK).

Krajem 2016. godine, Društvo je započelo sa nadogradnjom i adaptacijom dijela prostora hotela Ivan koji je prenamijenjen u jedinstveni konvencijski centar, te stavljen u upotrebu tijekom 2017. godine.

Konsolidirane bilješke uz financijske izvještaje

za godinu završenu 31. prosinca 2017. godine

Bilješka 25 – Dugotrajna financijska imovina

Opis:	31.12.2016.	31.12.2017.
Dionice u društvu POMINVEST	400	400
Udjeli u društvu SOLARIS - turistička agencija d.o.o.	20.000	20.000
Udjeli u društvu Županijski radio Šibenik d.o.o.	200.000	200.000
Ispravak vrijednosti udjela u Županijski radio Šibenik d.o.o.	(200.000)	(200.000)
Dionice u Jadranska banka d.d., Šibenik	118.595	118.595
Ispravak vrijednosti udjela u Jadranska banka d.d., Šibenik	(118.595)	(118.595)
Dani dugoročni zajmovi zaposlenicima	5.858.290	5.430.227
Dani dugoročni zajmovi trećima	-	1.660.131
Dugoročni depoziti pri financijskim institucijama	9.852.500	6.000.000
UKUPNO:	15.731.190	13.110.758

Udjeli u društvu Županijski radio Šibenik d.o.o. odnose se na 13,03% udjela u navedenom društvu evidentirani u visini nabavne vrijednosti. Uslijed gubitaka u poslovanju ovog društva, tijekom 2012. godine proveden je ispravak vrijednosti ovih udjela.

Matično društvo SOLARIS d.d. je u razdoblju 2012.-2014. godina odobrilo ključnom poslovodstvu (5 djelatnika) zajmove uz rok otplate od 15 godina, te kamatnu stopu od 3%/godišnje. Ukupan iznos odobrenih dugoročnih kredita iznosi na dan 31.12.2017. godine 4.289.144 kuna (31.12.2016. godine = 4.742.194 kuna), dok je kratkoročni dio u visini od 2.751.331 kuna (31.12.2016. godine = 1.473.482 kuna) iskazan unutar *Bilješke 32 – Kratkotrajna financijska imovina*.

Bilješka 26 – Zalihe

Opis:	31.12.2016.	31.12.2017.
Sirovine i materijal	9.868.496	4.005.654
Proizvodnja u tijeku	-	-
Gotovi proizvodi	-	-
Trgovačka robा	1.547.062	1.906.129
Predujmovi za zalihe	-	-
Dugotrajna imovina namijenjena prodaji	-	-
Biološka imovina	-	-
UKUPNO:	11.415.558	5.911.783

Unutar pozicije *Zaliha sirovina i materijala* Grupa iskazuje zalihe hrane i pića, koje se i nadalje mogu koristiti u narednoj poslovnoj godini.

Unutar pozicije *Trgovačke robe*, Grupa iskazuje prvenstveno zalihe suvenira.

Konsolidirane bilješke uz finansijske izvještaje

za godinu završenu 31. prosinca 2017. godine

Bilješka 27 – Potraživanja od poduzetnika unutar grupe

Opis:	31.12.2016.	- u kunama -	31.12.2017.
<i>Potraživanja za isporuke robe i usluga</i>			
Milenij Hoteli d.o.o.	18.211	127.190	
UGO GROUP d.o.o.	18.775.237	9.097.941	
Milenij Hotels Management d.o.o.	-	2.345	
<i>Potraživanja za dane avanse</i>			
UGO GROUP d.o.o.	28.933.068	34.358.314	
Milenij Hotels Management d.o.o.	-	2.029.486	
UKUPNO:	47.726.516		45.615.277

Na dan 31. prosinca 2017. godine, starosna struktura potraživanja (bez uključenih potraživanja za dane avanse) dana je u nastavku:

Opis:	31.12.2016.	- u kunama -	31.12.2017.
Nedospjelo:			
Dospjelo do:			
- 30 dana	10.695.332	192.711	
- 60 dana	8.098.116	9.034.765	
- 90 dana	2.355.712	785.781	
- 120 dana	147.038	387.895	
- 180 dana	67.200	84.049	
- iznad 180 dana	5.521.844	90.058	
	6.322	221.189	
	-	7.465.792	
UKUPNO:	18.793.448		9.227.476

Bilješka 28 – Potraživanja od kupaca

Opis:	31.12.2016.	- u kunama -	31.12.2017.
Potraživanja od kupaca u HRK			
Potraživanja od kupaca u EUR	2.224.860	1.935.057	
Ostala potraživanja	5.958.977	729.945	
Sumnjiva i sporna potraživanja	68.153	-	
Ispravak vrijednosti sumnjivih i spornih potraživanja	15.541.906	15.539.512	
	(15.541.906)	(15.539.512)	
UKUPNO:	8.251.990		2.665.002

Na dan 31. prosinca 2017. godine, starosna struktura potraživanja dana je u nastavku:

Opis:	31.12.2016.	- u kunama -	31.12.2017.
Nedospjelo:			
Dospjelo do:			
- 30 dana	215.234	374.332	
- 90 dana	8.036.756	2.290.670	
- 120 dana	4.020.029	389.794	
- 180 dana	1.918.154	977.812	
- iznad 180 dana	1.005.534	284.421	
	646.620	104.079	
	446.419	534.564	
UKUPNO:	8.251.990		2.665.002

Konsolidirane bilješke uz financijske izvještaje

za godinu završenu 31. prosinca 2017. godine

Kretanje ispravka vrijednosti u promatranim je razdobljima bilo sljedeće:

Opis:	- u kunama -	2016. godina	2017. godina
Stanje na dan 01.01.		(15.499.304)	(15.541.906)
Proveden ispravak vrijednosti tijekom razdoblja (<i>bilješka 17</i>)		(175.347)	(35.883)
Naplata prethodno usklađenih potraživanja (<i>bilješka 10</i>)		22.194	-
Isknjiženje nenaplativih, prethodno ispravljenih potraživanja		110.551	38.277
Stanje na dan 31.12.		(15.541.906)	(15.539.512)

Bilješka 29 – Potraživanja od zaposlenika i članova poduzetnika

Opis:	- u kunama -	31.12.2016.	31.12.2017.
Potraživanja za isplaćene predujmove zaposlenicima za službeni put		322.574	411.289
Ostala potraživanja od zaposlenika		20.810	29.400
UKUPNO:		343.384	440.689

Bilješka 30 – Potraživanja od države i drugih institucija

Opis:	- u kunama -	31.12.2016.	31.12.2017.
Potraživanja za nadoknadu za bolovanje		88.067	43.009
Potraživanja za više plaćeni porez na dodanu vrijednost		505.034	1.574.482
Potraživanja za neiskorišteni pretporez po ulaznim računima (korišten u narednom razdoblju)		955.997	1.272.612
Potraživanja za plaćene predujmove poreza na dobitak		289.465	241.323
UKUPNO:		1.838.563	3.131.426

Bilješka 31 – Ostala potraživanja

Opis:	- u kunama -	31.12.2016.	31.12.2017.
Potraživanja za dane predujmove		396.962	2.501.039
Potraživanja od Jadranska banka d.d.		4.789.765	7.213.384
Potraživanja od kartičara		169.661	123.875
UKUPNO:		5.356.388	9.838.298

Unutar ove pozicije iskazana su potraživanja od Jadranske banke d.d. sa naslova isplaćenih kreditnih obveza vezanih uz povrat zemljišta detaljno objašnjen unutar *bilješke 49 – Potencijalne obveze*.

Konsolidirane bilješke uz financijske izvještaje

za godinu završenu 31. prosinca 2017. godine

Bilješka 32 – Kratkotrajna financijska imovina

Opis:	31.12.2016.	- u kunama -	31.12.2017.
Dani kratkoročni krediti UGO Group d.o.o.	15.518.736	15.465.783	
Dani kratkoročni krediti Milenij Hotels Management d.o.o.	-	60.000	
Potraživanja od zaposlenih sa naslova odobrenih kratkoročnih kredita i pripadajućih kamata	2.555.661	3.469.076	
Dani kratkoročni krediti trećima	2.645.853	1.113.821	
Dani depoziti	570.000	-	
Kratkoročni dio dugoročne pozajmice dane zaposlenima	-	24.206	
UKUPNO:	21.290.250		20.132.886

Unutar navedene pozicije iskazani su odobreni kratkoročni krediti povezanom društvu UGO Group d.o.o., Zagreb. Navedeni su krediti odobreni uz kamatnu stopu od 4,97%/godišnje.

Unutar pozicije potraživanja od zaposlenika sa naslova odobrenih kratkoročnih zajmova i pripadajućih kamata iznos u visini od 2.751.331 kn (31.12.2016. godine = 1.473.482 kn) odnosi se na kratkoročni dio odobrenih dugoročnih zajmove zaposlenicima objašnjen unutar *bilješke 25 – Dugotrajna financijska imovina*.

Bilješka 33 – Novac na računu i u blagajni

Opis:	31.12.2016.	- u kunama -	31.12.2017.
kunsko sredstva u bankama	4.275.014	3.883.923	
devizna sredstva u bankama	680.466	1.302.498	
kunsko sredstva u blagajni	91.674	84.562	
devizna sredstva u blagajni	-	-	
UKUPNO:	5.047.154		5.270.983

Novac i novčani ekvivalenti denominirani su u sljedećim valutama:

Opis:	31.12.2016.	- u kunama -	31.12.2017.
u HRK	4.366.688	3.968.485	
u EUR	672.024	1.191.338	
u AUD	-	-	
u CHF	640	13.273	
u CAD	-	1.336	
u USD	7.687	85.627	
u GBP	115	7.144	
u BAM	-	3.780	
UKUPNO:	5.047.154		5.270.983

Novčana sredstva u stranoj valuti preračunata su u funkcionalnu valutu na dan 31. prosinca primjenom srednjeg tečaja *Hrvatske narodne banke*.

Konsolidirane bilješke uz financijske izvještaje

za godinu završenu 31. prosinca 2017. godine

Bilješka 34 – Aktivna vremenska razgraničenja

Opis:	31.12.2016.	31.12.2017.
Unaprijed plaćeni troškovi osiguranja	31.891	31.560
Obračun PDV-a u primljenim avansima	16.570	41.884
Unaprijed plaćeni troškovi kamata po kreditima	-	-
Razlike utvrđene prilikom prijenosa podataka	60.197	60.913
UKUPNO:	108.658	134.357

Iskazani iznos u visini od 60.913 kuna (31.12.2016. = 60.197 kuna) odnosi se na utvrđene neusklađene stavke, za koje Grupa očekuje uskladbu u narednim godinama.

Kretanje aktivnih vremenskih razgraničenja u promatranom je razdoblju bilo sljedeće:

Opis:	Unaprijed plaćeni troškovi	Razlike utvrđene prilikom prijenosu podataka	Obračun PDV-a u primljenim avansima	UKUPNO:
Stanje na dan 01.01.	31.891	60.197	16.570	108.658
Ukidanje razgraničenja	(31.891)	-	214.535	182.644
Formiranje novih razgraničenja	31.560	716	(189.221)	(156.945)
Stanje na dan 31.12.	31.560	60.913	41.884	134.357

Bilješka 35 – Upisani temeljni kapital

Temeljni kapital matičnog društva iznosi 185.315.700 kn podijeljen na 617.719 dionica nominalne vrijednosti 300 kn/dionica. Pregled strukture najznačajnijih dioničara matičnog društva dan je u nastavku:

Dioničar:	Udio:
UGO Group d.o.o., Zagreb	78,27%
SOLARIS d.d., Šibenik (vlastite dionice)	13,77%
Centar za restrukturiranje i prodaju (CERP), Zagreb	0,25%
Ostali manjinski dioničari	7,71%
UKUPNO:	100,00%

Bilješka 36 – Rezerve

Opis:	31.12.2016.	31.12.2017.
Kapitalne rezerve	8.630.224	8.630.224
Zakonske pričuve	9.593.340	9.593.340
Rezerve za vlastite dionice	21.461.614	21.461.614
Vlastite dionice	(21.461.614)	(21.461.614)
Revalorizacijske rezerve	568.584.200	533.309.265
UKUPNO:	586.807.764	551.532.829

Konsolidirane bilješke uz financijske izvještaje

za godinu završenu 31. prosinca 2017. godine

Kapitalne rezerve u visini od 8,630 mil. kn formirane su temeljem smanjenja vrijednosti temeljnog kapitala u 2008. godini povlačenjem vlastitih dionica iz trezora matičnog društva kao razlika između nominalne vrijednosti i vrijednosti nabave povučenih dionica. Nabavna vrijednost dionica na dan stjecanja iznosila je 221 kn/dionica, dok je nominalna vrijednost na dan povlačenja iznosila 300 kn/dionica.

Matično društvo ima evidentirane zakonske pričuve u visini od 5% temeljnog kapitala formirane u prethodnim razdobljima u skladu sa odredbama *Zakona o trgovačkim društvima*.

Matično društvo na dan 31. prosinca 2017. godine ima otkupljeno 85.650 (31.12.2016. godine = 85.650 dionica), odnosno 13,77% (31.12.2016. godine = 13,77%) vlastitih dionica u visini od 21.461.614 kn nabavne vrijednosti. Za iste, matično društvo je formiralo rezerve.

Revalorizacijske rezerve iskazane u bilanci na dan 31. prosinca 2017. godine u visini od 650.377.152 kn (533.309.265 kn unutar pozicije *Revalorizacijskih rezervi*, te 117.067.887 kn unutar pozicije *Odgodene porezne obveze*) formirane su temeljem procjene zemljišta i nekretnina u vlasništvu matičnog društva, provedene od strane ovlaštenog sudskog procjenitelja iz 2015. godine. Odgođena porezna obveza formirana je primjenom trenutačno važeće stope poreza na dobit u visini od 18%.

Ukidanje revalorizacijskih rezervi matično društvo / Grupa je provela u korist *Ostalih poslovnih prihoda (Bilješka 9)*, te navedeno iskazivanje nije u skladu sa odredbama *Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja*.

Bilješka 37 – Dugoročna rezerviranja

Opis:	31.12.2016.	31.12.2017.
Dugoročna rezerviranja za započete sudske sporove	7.620.382	7.677.412
UKUPNO:	7.620.382	7.677.412

Rezerviranja za započete sudske postupke provedena su sukladno procjeni ishoda pravne službe Grupe.

Pregled kretanja rezerviranja tijekom 2017. godine dan je u nastavku:

Opis:	za potencijalne sudske sporove	UKUPNO:
Stanje na dan 01.01.	7.620.382	7.620.382
Iskorišteni iznosi rezerviranja	-	-
Ukinuti neiskorišteni iznosi rezerviranja	-	-
Rezerviranja po odluci za tekuće razdoblje	57.030	57.030
Stanje na dan 31.12.	7.677.412	7.677.412

Konsolidirane bilješke uz financijske izvještaje

za godinu završenu 31. prosinca 2017. godine

Bilješka 38 – Dugoročne obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama

Opis:	- u kunama -	31.12.2016.	31.12.2017.
Krediti odobreni od Hrvatske banke za obnovu i razvitak		258.334.251	249.341.344
Krediti odobreni od Jadranska banka d.d., Šibenik		9.099.522	7.206.562
Krediti odobreni od Privredna banka Zagreb d.d.		46.475.695	109.831.443
Krediti odobreni od Erste & Steiermarkische banka d.d.		110.903.571	93.716.428
Krediti odobreni od Zagrebačka banka d.d.		62.969.227	56.648.996
Obveze po financijskom leasingu Unicredit Leasing		1.021.606	729.686
Obveze po financijskom leasingu pri E&S leasing		8.452.290	9.085.356
Obveze po financijskom leasingu VB Leasing		391.712	243.217
Obveze prema OTP leasing		3.699.662	3.521.503
UKUPNO:		501.347.536	530.324.535
Tekuća dospijeća dugoročnih kredita		(49.582.411)	(54.786.214)
UKUPNO dugoročna dospijeća:		451.765.125	475.538.321

Struktura ovih dugoročnih obveza po valutama dana je u nastavku:

Struktura obveza u valutama:	- u kunama -	31.12.2016.	31.12.2017.
u HRK		236.462.528	228.043.882
u EUR		264.885.008	302.280.653
UKUPNO:		501.347.536	530.324.535

Pregled dospijeća po godinama dan je u nastavku:

Struktura obveza po dospijeću:	- u kunama -	31.12.2017.
dospjelo i dospijeva u 2018. godini		57.252.584
dospijeva u 2019. godini		48.932.919
dospijeva u 2020. godini		62.984.111
dospijeva u 2021. godini		65.214.837
dospijeva u 2022. godini		58.787.575
dospijeva nakon 2022. godine		304.485.954
UKUPNO:		597.657.980

Ukupno iskazani iznos pregleda dospijeća po godinama razlikuje se u odnosu na iskazane obveze na dan 31. prosinca 2017. godine za iznos nerealiziranog kredita matičnog društva SOLARIS d.d. do kraja izvještajnog razdoblja. Preostali iznos odobrene kreditne linije matično je društvo realiziralo u 2018. godini, stoga je iskazan ukupan iznos ovih obveza u pregledu dospijeća.

Bilješka 39 – Kratkoročne obveze prema poduzetnicima unutar grupe

Opis:	- u kunama -	31.12.2016.	31.12.2017.
Milenij Hotels Management d.o.o., Zagreb		174.867	258.912
Ugo Group d.o.o., Zagreb		322.535	69.086
UKUPNO:		497.402	327.998

Konsolidirane bilješke uz financijske izvještaje

za godinu završenu 31. prosinca 2017. godine

Bilješka 40 – Kratkoročne obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama

Opis:	31.12.2016.	31.12.2017. - u kunama -
Kratkoročni dio dugoročnih kredita (<i>bilješka 38</i>)	49.582.411	54.786.214
Dospjele redovne i zatezne kamate po kreditima (po kratkoročnim i dugoročnim kreditima)	3.999.022	3.274.217
Obveze za troškove servisiranja kredita	5.305	3.610
Odobreni kratkoročni krediti od ERSTE & Steiermarkische Bank d.d.	10.647.000	10.528.000
Odobreni kratkoročni krediti od Zagrebačka banka d.d.	30.150.576	22.441.622
Odobreni kratkoročni krediti od Hrvatska poštanska banka d.d.	-	11.270.472
Odobreni kratkoročni krediti od Privredna banka Zagreb d.d.	43.700	4.876.755
UKUPNO:	94.428.014	107.180.890

Svi sklopljeni kratkoročni krediti (kreditne linije pri Erste & Steiermarkische bank d.d. i Zagrebačka banka d.d.) sklopljeni su uz EUR valutnu klauzulu.

Bilješka 41 – Kratkoročne obveze prema dobavljačima

Opis:	31.12.2016.	31.12.2017. - u kunama -
u HRK	29.948.654	26.423.357
u EUR	492.087	530.295
UKUPNO:	30.440.741	26.953.652

Grupa unutar pozicije obveza prema dobavljačima ne iskazuje troškove zateznih kamata obračunatih od strane dobavljača uslijed nepravovremenih plaćanja. Ukupan iznos od strane dobavljača obračunatih, a neiskazanih obveza sa naslova zateznih kamata na dan 31. prosinca 2017. godine iznosi 227.373 kuna (31. prosinca 2016. godine = 811.070 kuna).

Od ukupnih obveza prema dobavljačima, na dan 31.12.2017. godine 92% se odnosi na dospjele obveze.

Bilješka 42 – Kratkoročne obveze po vrijednosnim papirima

Iskazani iznos unutar ove pozicije na dan 31.12.2016. godine odnosi se u cijelosti na obveze za izdane mjenice sa dospijećem tijekom 2017. godine, koje su ujedno i isplaćene.

Bilješka 43 – Kratkoročne obveze prema zaposlenicima

Opis:	31.12.2016.	31.12.2017. - u kunama -
Obveze za neto plaću	1.895.226	2.509.136
Obveze za naknade	166.888	170.290
UKUPNO:	2.062.114	2.679.426

Obveze prema zaposlenicima odnose se na neisplaćeni dio plaće za prosinac 2017. godine, koji je podmiren u siječnju 2018. godine.

Konsolidirane bilješke uz finansijske izvještaje

za godinu završenu 31. prosinca 2017. godine

Bilješka 44 – Kratkoročne obveze za poreze, doprinose i slična davanja

Opis:	31.12.2016.	- u kunama -	31.12.2017.
Obveze za porez, prirez, doprinose iz i na plaću	1.233.505		1.634.373
Obveze za porez na dodanu vrijednost i porez na potrošnju	495.909		1.452.993
Obveza za porez na dobit	384.142		363.156
Ostale obveze za ostale poreze, članarine i doprinose	3.382.904		2.835.746
UKUPNO:	5.496.460		6.286.268

Bilješka 45 – Ostale kratkoročne obveze

Unutar navedene pozicije iskazane su obveze sa naslova ukalkuliranih troškova poslovanja za koje Grupa do datuma izrade finansijskih izvještaja nije zaprimila račune.

Bilješka 46 – Pasivna vremenska razgraničenja

Opis:	31.12.2016.	- u kunama -	31.12.2017.
Rezerviranja za neiskorištene godišnje odmore	1.594.530		2.000.161
Odgođeno priznavanje prihoda iz državnih potpora	2.092.824		2.552.551
Ukalkulirane obveze za nedospjele naplate kamata po odobrenim dugoročnim kreditima banaka	167.740		127.484
UKUPNO:	3.855.094		4.680.196

Kretanje pasivnih vremenskih razgraničenja u promatranom je razdoblju bilo sljedeće:

Opis:	Rezerviranja za neiskorištene godišnje odmore	Odgođeno priznavanje prihoda za državne potpore	Ukalkulirani troškovi kamata po kreditima	UKUPNO:
Stanje na dan 01.01.	1.594.530	2.092.824	167.740	3.855.094
Formiranje novih razgraničenja	405.631	716.866	127.484	1.249.981
Ukidanje razgraničenja	-	(257.139)	(167.740)	(424.879)
Stanje na dan 31.12.	2.000.161	2.552.551	127.484	4.680.196

Iznos od 2,552 mil. kuna odnosi se na odgođene prihode evidentirane temeljem doznaka Darovnice EU sa naslova sufinanciranja kredita odobrenog za investicije u sredstva dugotrajne imovine. Navedena sredstva priznaju se kao prihod sukcesivno temeljem obračunatih troškova amortizacije objekata i opreme za koja su primljena (Bilješka 9).

Bilješka 47 – Izvanbilančni zapisi

U sklopu navedene pozicije povezano društvo Vranjica Belvedere d.d. iskazala je iznos od 5.502.678 kn, koji predstavlja vrijednost imovine koja je u posjedu povezanog društva, ali ista u postupku pretvorbe i privatizacije nije sadržana u temeljnog kapitalu ovisnog društva.

Konsolidirane bilješke uz financijske izvještaje

za godinu završenu 31. prosinca 2017. godine

Bilješka 48 – Sudužništva

Sukladno sklopljenim Ugovorima o primljenim dugoročnim zajmovima Grupi su povezana društva UGO Group d.o.o. i Milenij Hoteli d.o.o. dali sljedeća sudužništva:

Povezano društvo / vrsta osiguranja:	Vrijednost zajma:	Valuta:	Sadašnja vrijednost per 31.12.2017	Valuta:
UGO Group d.o.o.				
- sudužnik	67.666.469	EUR	55.331.048	EUR
- solidarni jamac	14.000.000	EUR	11.714.286	EUR
- jamac platac	7.417.191	EUR	4.025.632	EUR
Milenij Hoteli d.o.o.				
- sudužnik	29.998.985	EUR	29.601.983	EUR
- založni dužnik	26.667.484	EUR	17.730.552	EUR

Grupa je također sudužnik po pozajmicama odobrenima društvu Milenij Hoteli d.o.o., i to:

Povezano društvo:	Originalna vrijednost ugovora o kreditu:	Stanje kredita per 31.12.2017. u valuti odobrenja:
Milenij Hoteli d.o.o., Opatija	9.559.512 EUR	9.559.512 EUR

Bilješka 49 – Potencijalne obveze

Matično društvo Solaris d.d. je 30.03.2005. godine sklopio Nagodbu o podmirenju duga sa Croatia osiguranjem d.d. i Jadranskom bankom d.d., temeljem koje je matično društvo prodalo Jadranskoj banci d.d. zemljište u katastarskoj općini Donje Polje. Dana 21.06.2005. godine Republika Hrvatska je protiv Jadranske banke d.d., Primošten Prima Centar d.d. i Društva pokrenula tužbu, temeljem koje se zahtijeva povrat prodanog zemljišta. Prvostupanjska i drugostupanjska presuda donesena je u korist Republike Hrvatske, koja se je i upisala nad navedenim zemljištem.

Tuženici su na Vrhovnom sudu Republike Hrvatske zatražili reviziju ovog postupka, budući je navedena presuda na osnovu koje je uknjižena Republika Hrvatska neosnovana i nezakonita. Naime, predmetno zemljište (u naravi autokamp Zablaće) u cijelosti je procijenjeno u temeljni kapital Društva što je vidljivo i iz Elaborata o procjeni vrijednosti društva iz 1993. god., Rješenja o iskazu nekretnina izdanoga od Hrvatskog fonda za privatizaciju, kao i potvrde Hrvatskih šuma da zemljište autokampa Zablaće, ne spada u njihovu gospodarsku osnovu, što znači da je matično društvo nesporni i jedini vlasnik predmetnog zemljišta.

Na osnovu toga, matično društvo očekuje da Vrhovni sud RH poništi nezakonito donesenu presudu.

S toga naslova matično društvo je dana 12.07.2011. godine, sklopolo sa Jadranskom bankom d.d. Sporazum temeljem kojega se obvezuje isplatiti iznos od 29.505.720,07 kn uvećano za kamatnu stopu od 1% / godišnje ukoliko odluke o ponavljanju postupka i reviziji budu donesene nepovoljne za Jadranska banka d.d. i matično društvo. U suprotnom slučaju, Republika Hrvatska će trebati isplatiti matičnom društvu iznos naknade za oduzeto zemljište.

Konsolidirane bilješke uz financijske izvještaje

za godinu završenu 31. prosinca 2017. godine

Matično društvo je tijekom 2015. godine započelo sa otplatom ove kreditne obveze, te je tijekom razdoblja 2015. - 2017. godine isplaćen iznos od 7.213.384 kn (31.12.2016. = 4.786.765 kn), iskazan kao potraživanja unutar *Bilješke 31 – Ostala potraživanja*.

Kao što je navedeno u sklopu *Bilješke 25 – Dugotrajna financijska imovina*, matično društvo je tijekom 2013. godine steklo udjele u društvu Vranjica Belvedere d.d., Seget Vranjica. Sukladno planu predstecajne nagodbe, matično društvo je izabrano kao strateški partner, koji će osigurati neophodnu dokapitalizaciju za nastavak pozitivnog poslovanja društva Vranjica Belvedere d.d.

Sa naslova predmetnog plana matično društvo je dokapitaliziralo Vranjica Belvedere d.d. u visini od 29.072.110 kn tijekom 2014. godine, te se je obavezalo u budućim razdobljima 2015.-2021. godine godišnje ulagati u obnovu kapaciteta u visini od 7,5 mil. kuna/godišnje. Matično društvo redovno podmiruje obveze sa naslova dokapitalizacije predmetnog povezanog društva.

Bilješka 50 – Odnosi sa povezanim društvima

Matično društvo Solaris d.d., Šibenik, u većinskom je vlasništvu UGO Group d.o.o., Zagreb. Pregled popisa članica dan je u nastavku:

- UGO Group d.o.o., Zagreb (društvo matica);
- Milenij Hoteli d.o.o., Opatija (društvo kćer);
- METALKO d.d., Buje (društvo kćer);
- Milenij Hotels Management d.o.o., Zagreb (društvo unuka);
- EKO Aktiv d.o.o., Gospić (društvo unuka).

U transakcijama sa društvima unutar grupacije Grupa je ostvarila prihode u visini od 2.357.564 kuna (2016. godina = 6.517.543 kuna). Struktura ostvarenih prihoda sa povezanim društvima u 2016. i 2017. godini dana je u nastavku:

Opis prihod	2016. godina	2017. godina
<i>Ugo Group d.o.o., Zagreb</i>	6.420.935	1.926.594
Prihodi od prefakturiranih troškova	5.617.687	1.121.168
Prihodi od smještaja	2.753	339
Prihodi od kamata	800.495	805.087
<i>Milenij Hoteli d.o.o., Opatija</i>	96.608	428.625
Prihodi od smještaja	21.678	3.159
Prihodi od prefakturiranih troškova	74.930	425.466
<i>Milenij Hotels Management d.o.o., Zagreb</i>	-	-
Prihodi od kamata	-	2.345
UKUPNO prihodi sa povezanim društvima	6.517.543	2.357.564

Pored predmetnih prihoda Grupa je tijekom 2016. godine teretila UGO Group d.o.o., Zagreb, za iznos od 8.363.782 kn naknade za trajne odbitke. Predmetni trajni odbici se odnose na izvedene građevinske radove iz prethodnih razdoblja, koji su definirani i usklađeni prilikom primopredaje radova tijekom 2016. godine. Sa naslova ove naknade za trajne odbitke Grupa je umanjila vrijednost građevinskih objekata i postrojenja i opreme.

Konsolidirane bilješke uz financijske izvještaje

za godinu završenu 31. prosinca 2017. godine

Grupa je u 2017. godini ostvarila 1.992.935 kuna (2016. godina = 629.914) troškova u odnosima sa povezanim društвima sljedeće strukture:

Opis troškova	2016. godina	2017. godina
<i>Ugo Group d.o.o., Zagreb</i>	174.407	1.261.587
Troškovi nabave hrane, pića i sitnog inventara	-	1.104.856
Ostali troškovi	19.142	73.523
Ostali poslovni rashodi	155.265	83.208
<i>Milenij Hotels Management d.o.o., Opatija</i>	349.200	601.464
Troškovi nabave hrane, pića i sitnog inventara	-	103.129
Troškovi konzultantskih usluga	326.400	326.400
Troškovi najmova	-	144.000
Ostali troškovi	22.800	27.935
<i>Milenij Hoteli d.o.o., Opatija</i>	106.307	129.884
Ostali poslovni rashodi	-	64.823
Ostali troškovi	106.307	65.061
UKUPNO troškovi sa povezanim društвima	629.914	1.992.935

Pored navedenoga, Grupa je tijekom 2017. godine nabavilo osnovnih sredstva od povezanih društva (uglavnom građevinski radovi) u visini od 94.980.157 kuna (2016. godina = 178.699.323 kuna). Navedene nabavke evidentirane su unutar pozicije *Dugotrajne materijalne imovine* (bilješka 23). Grupa je također tijekom 2017. godine nabavilo sitnog inventara od strane povezanih osoba u visini od 7.305.016 kn (2016. godina = 340.280 kuna).

Tijekom 2016. godine Grupa je nabavila udjele u društvu Jadranska banka d.d., Šibenik, nabavne vrijednosti 118.595 kn (*bilješka 25 – Dugotrajna financijska imovina*).

Pregled stanja potraživanja od povezanih društava i obveza prema povezanim društвima dan je u sklopu bilješki 27 – *Potraživanja od poduzetnika unutar grupe*, 39 - *Kratkoročne obveze prema poduzetnicima unutar grupe* i 40 – *Kratkoročne obveze za zajmove, depozite i slično prema poduzetnicima unutar grupe*.

Sukladno izjavi Uprave Grupe, cijene usluga primljenih od povezanih društava su tržišne, te cijene pruženih usluga povezanim društвima nisu niže od tržišnih. Grupa nije pretrpjelo štetu u transakcijama s povezanim društвima i nije bilo prisiljeno ulaziti u transakcije sa trećima na svoju štetu, a prema zahtjevu Uprave većinskog vlasnika.

Konsolidirane bilješke uz finansijske izvještaje

za godinu završenu 31. prosinca 2017. godine

Bilješka 51 – Odobrenje finansijskih izvještaja

Finansijski izvještaji usvojeni su od strane Uprave te je odobrena njihova objava dana 30.04.2018. godine.

Goran Zrilić

predsjednik Uprave

Solaris d.d.

HOTEL SOLARIS 86 | 22000 ŠIBENIK

OIB: 26217708909